

P. Gylys komentavo JAV-Rusijos politiką

Vilnius, rugsėjo 10 d. (LR) — Rugsėjo 6 d. maždaug 200,000 tiražo JAV dienraštis „Washington Times“ paskelbė straipsnį „Jalta II ar Realpolitik“ („Realpolitik“ — vokiškas pavadinimas politikai, kuri grindžiama ekonominiu ir valstybės tiesioginiu interesu, o ne etikos, moralės, ar tautinėmis teorijomis — pragmatiška politika). Straipsnyje (kurį perdavėme rugsėjo 13 d. „Drauge“ — „Amerika pripažįsta Rusijai platesnę įtakos sferą“ — Red.) rašoma, kad JAV valstybės sekretorius pavaduotojas politikos reikalams Peter Tarnoff liepos mėnesį nusiuntė valstybės sekretoriui Warren Christopher dokumentą, kuriame Rusijos įtakos sfera pripažįstama teritorija iki Europos, kuri baigiasi rytine Lenkijos siena. „Washington Times“ teigia, jog dokumente kalbama apie strateginę JAV ir Rusijos partnerystę.

„Kaip „Lietuvos ryte“ rašo Violeta Gaizauskaitė, šiais metais Rusijos užsienio reikalų ministerijos leidinio „Diplomatičeskij vestnik“ specialiaame numeryje išpausdintoje Rusijos Federacijos užsienio politikos koncepcijoje rašoma, kad „kartu su JAV sprendžiant tarptautines problemas, svarbiausią vietą tikriausiai užims konfliktinių situacijų prie Rusijos sienų suregulavimas“. Rusijos dokumente konstatuojama, jog „vyksta sudėtingas Rusijos artimiausios geopolitinės aplinkos formavimosi procesas, kurio baigtis didžia dalimi priklausys nuo mūsų sugebėjimo įtikinėjimu, o ypatingais atvejais ir panaudojant jėgą, įtvirtinti tarptautinės teisės principus, tarp jų ir mažumų teises“.

Atkreipus dėmesį, kad „Washington Times“ straipsnis, pavadintas „Jalta II“, pasirodė Rusijos prezidento Boris Jelcino vizito į JAV išvakarėse, „Lietuvos rytas“ paprašė jį pakomentuoti Lietuvos užsienio reikalų ministro Povilo Gylio.

„Prezidentai Clintonas ir Jelcinas susitinka dažnai, ir nereikia manyti, kad kiekvieną kartą dalijamas ir perdalijamas pasaulis“, teigė ministras. „Pastaraisiais metais buvo kalbų apie pasaulio dalybas. Maltoje, apie antrąją Jaltą girdėjome ir iš mūsų opozicijos veikėjų“.

Min. Povilas Gylys sakė, kad „Washington Times“ pranešimas sukėlė nerimą. Apie tai su JAV valstybės departamentu Baltijos skyriaus tarnautojais kalbėjosi Lietuvos ambasados Vašingtone pareigūnai Jonas Paslauskas ir Vytautas Žalys. Jiems buvo atsakyta, kad tie tarnautojai minėto dokumento nėra matę.

JAV išsiginė dokumento

Kitą dieną JAV valstybės departamente vykusiam susitikime su žurnalistais buvo paprašyta patvirtinti ar paneigti „Washington Times“ pranešimą, kad JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas Peter Tarnoff rekomendavo pripažinti Rusijos ypatingųjų interesų sferą teritoriją iki rytinių Lenkijos sienų. Pasak JAV valstybės departamento atstovo M. Mackery, „jei toks dokumentas ir egzistuoja, niekas. taip pat ir valstybės sek-

retoriaus pavaduotojas P. Tarnoffas, nepretenduoja į jo autorystę“. Buvo pasakyta, kad po „Washington Times“ publikacijos „nerasta nė vieno dokumento, nors kiek primenantį tą, kuris minimas laikraščio straipsnyje“.

„Jei „Washington Times“ pateiktų mums dokumento kopiją, aš pasistengčiau jį pakomentuoti. Mes nesame tikri, kad toks dokumentas iš tikrųjų egzistuoja“, sakė JAV Valstybės departamento atstovas.

Norėtusi, kad JAV išsiginėtų sferų pasidalijimo

„Norėtusi, kad būtų pasakyta aiškiau, — tai yra netiesa, tokio pasidalijimo nėra“, sakė „Lietuvos rytui“ užsienio reikalų ministras Gylys, laukdamas atsakymo iš Vašingtono. „Ne tik mes, bet ir visa baltų emigracija, norinti šio straipsnio paaiškinimų, puola JAV valstybės departamentą“, sakė Gylys.

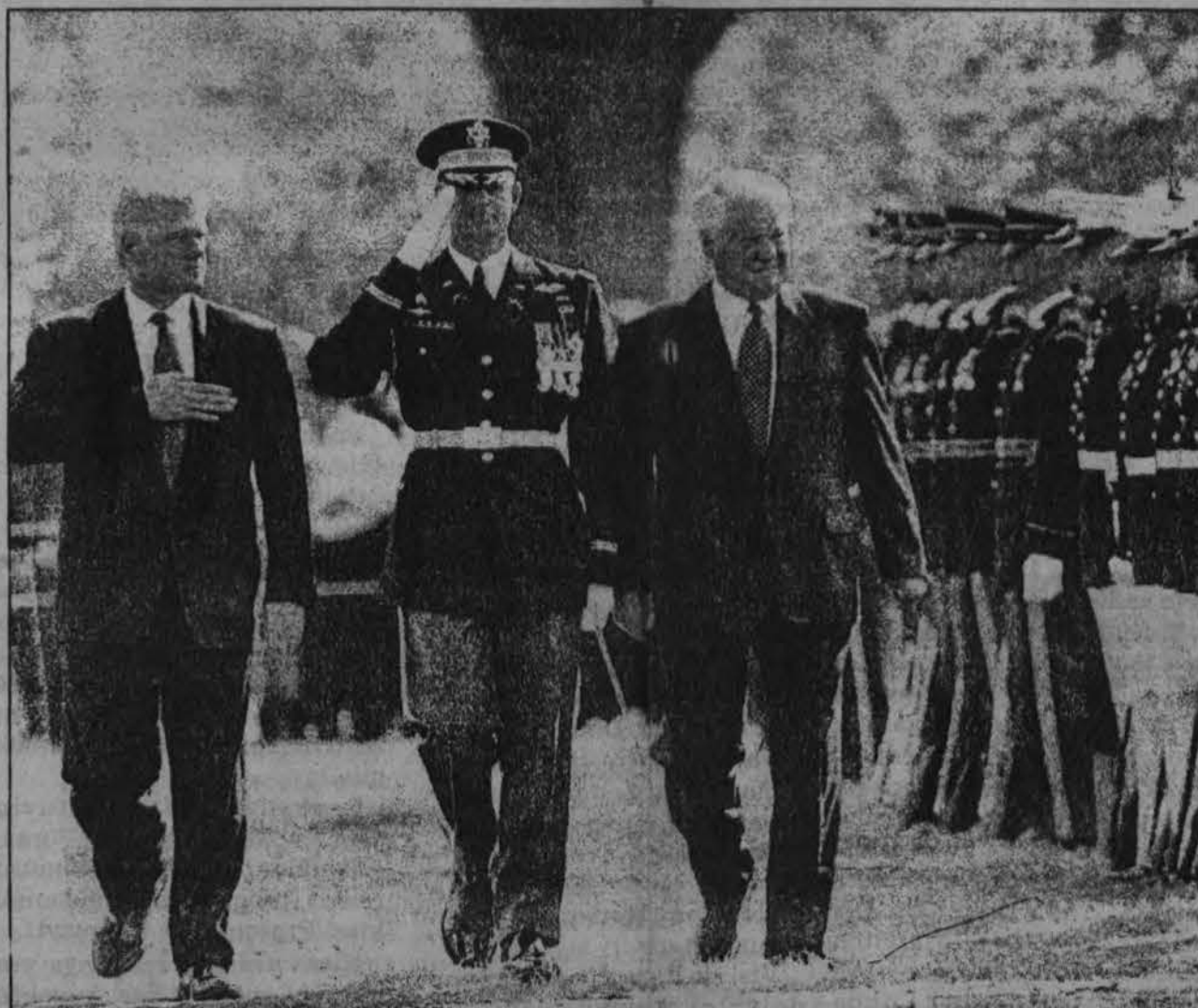
Gyliui tokios pasaulio dalybos mažai tikėtinos

Ministro nuomone, tokios pasaulio „dalybos mažai tikėtinos“. Povilas Gylys sakė nesutinkąs, kad Vakarų valstybės manytų, jog Europos integracinių struktūrų siena baigtusi Lenkijos rytine siena. Jis priminė, kad Lietuva ne tik gavo politinių patikinimų apie kiek įmanoma greitesnį integravimąsi į Europos Sąjungą, bet ir yra Vakarų Europos Sąjungos asocijuota narė.

Ministras pabrėžė, kad Vakarų Europos Sąjunga pernai Romoje ir šiemet Liuksemburge konsultavosi saugumo klausimais tik su Baltijos valstybėmis. Praėjusiais metais Kopenhagoje buvo nuspręsta pradėti Europos Sąjungos derybas su Baltijos valstybėmis dėl laisvosios prekybos, šiemet tokios sutartys jau pasirašytos ir, anot Gylio, atsiveria galimybė gana greitai gauti asocijuotose narystės Europos Sąjungoje statusą.

„Kyla klausimas: jei mums atveria kelią į Vakarų Europos struktūras, prasideda asociacijos procesas, kodėl staiga toks durys turėtų užsiverti? Tai prieštarauja įvykių logikai“, sakė P. Gylys. „Visuose tarptautiniuose forumuose pabrėžiamas Vakarų valstybių pasiryžimas atstatyti istorinį teisingumą, nes jos jaučia moralinę skolą dėl to, kas įvyko prieš keliasdešimt metų, kai Baltijos valstybės negavo jokios paramos. Turint galvoje, kad Vakarų Europos valstybės yra demokratinės, kad politinių sprendimų priėmimai didelę įtaką daro visuomenės nuomonės, aš nematau, kad minėtos įtakos sferų dalybos galėtų būti realios JAV politikos dalis. Neatmetu galimybių, kad tai galėtų būti kokio nors tarnautojo paruoštas variantas, ir todėl norėtusi aiškiau JAV departamento atsakymo“, kalbėjo užsienio reikalų ministras Povilas Gylys.

Jei Baltijos valstybės taptų JAV ir Rusijos „įtakos sferų“ pasidalijimo objektu, tai Povilo Gylio nuomone, neigiamai atsilieptų ne tik Baltijos valstybių likimui, bet ir „būtų labai rimtas posūkis šaltojo karo link“. Ministras pabrėžė, kad Baltijos



Prezidentas Bill Clinton ir pulk. Stephen Nash lydi Rusijos prezidentą Boris Jelciną jo sutikimo ceremonijoje Baltųjų rūmų pietinėje aikštėje. Prez. Clinton pasidžiaugė, kad daugeliu klausimų JAV ir Rusijos interesai sutinka, bet ir tais, kur yra skirtumų, kaip Bosnijos ar dėl Rusijos elgesio su savo kaimynais, dabar jau įmanoma draugiškai aiškintis, anot Clinton, nebėra šaltojo karo įtampos. Dabar jau penktą kartą per 18 mėnesių susitikdamas su Boris Jelcinu, Bill Clinton jį pasveikino, apkabindamas.

New Yorke prezidentas susitiks su verslininkais

New Yorkas, rugsėjo 27 d. — Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėse Tautose pranešė, kad Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas trečiadienį, rugsėjo 28 d. atvyks į New Yorką, kur susitiks su New Yorko verslininkais.

Penktadienį prezidentas sakys kalbą Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 49-toje sesijoje 10:15 val. ir tą pačią dieną dalyvaus generalinio sekretoriaus Boutros Boutros-Ghali valstybių vadovų garbei rengiamuose pietuose.

Prezidentas su savo palyda 9:25 val ryto atvyks prie Jungtinių Tautų delegatų įėjimo, kur jį pasitiks gen. sek. Boutros-Ghali. Vėliau prezidentas bus palydėtas į Generalinės Asamblėjos kambarį, kur susitiks su generaliniu sekretoriumi Boutros Boutros-Ghali ir Generalinės Asamblėjos pirmininku Amara Essy.

Kiti numatomi renginiai prezidento viešnagės New Yorke metu: privati vakarienė pas MacAndrews and Forbes Holdings, Inc., prezidentą Bruce Slovino, (rugsėjo 28 d.); American European Community Association surengta vakariinė River Club su verslo korporacijų atstovais (rugsėjo 29 d.); Carnegie Council on Ethics and Interna-

tional Affairs ir Baltic Fund (užsienio investicijų privataus fondo Baltijos valstybėms) rengiami pusryčiai, kuriuose bus diskutuojama apie Lietuvos ekonomines ir politines reformas (rugsėjo 30 d.).

Ketvirtadienį, rugsėjo 29 d., prezidentas Brazauskas vyks į Philadelphia, kur sakys kalbą

JAV užsienio politikoje — skirtingos nuomonės

Vašingtonas, rugsėjo 27 d. — „The Washington Times“ politikos komentatorius James Morrison antradienio laidoje rašė, kad Jelcino sutiktuvės Baltuosiuose rūmuose boikotavo Rytų Europos Koalicijai priklausanti 16 JAV organizacijų, informuodamos Baltuosius rūmus, kad „reiškia stiprų pasipriešinimą tam, kas vis dažniau pavadinama šios administracijos Jalta II“. Taip pasisakė JAV Ukrainiečių Tautinės Sąjungos direktorius Eugene Iwanciw, cituodamas rugsėjo 6 d. „Washington Post“ straipsnį (taip pat James Morrison), kuriame rašoma, jog JAV dabar jau tyliai sutiks su („acquiesce“) Rusijos „įtakos sferą“ įvairiose buvusios Sovietų Sąjungos vietovėse.

ir teritorinį vientisumą. „Savo vizito Rygoje birželio 6 dieną metu prezidentas (Clinton) įtikinamai pademonstravo, kad Baltijos valstybės neturi būti, nėra ir nebus niekieno įtakos sferoje“, rašoma JAV valstybės departamento atsakyme.

Atsakyme taip pat pažymėta, kad prezidentas Bill Clinton užsienio politikos prioritetu padarė galutinį Rusijos armijos išvedimą iš Vidurio ir Rytų Europos ir kartu su valstybės sekretoriumi Warren Christopher dėjo daug pastangų, kad tai būtų sėkmingai įvykdyta. JAV atsakyme tvirtinama,

World Affairs Council ir kartu su miesto meru dalyvaus vainiko padėjimo ceremonijoje prie Amerikos Laisvės varpo. Jis taip pat susitiks su John Krol, kuris sovietų okupacijos metais buvo parašų rinkimo iniciatorius už Vilniaus Katedros sugrąžinimą tikintiesiems.

Prezidentas baigs savo vizitą Jungtinėse Amerikos Valstijose spalio 1-2 d., apsilankydamas Chicagoje, kur gyvena gausi užsienio lietuvių bendruomenė.

Morrison primena, kad tame straipsnyje citavo JAV dokumentą, kurį jam telefonu skaitė JAV diplomatas. Ten rašoma, kad JAV yra pasiruošusios sutikti su Rusijos vaidmeniu Sovietų Sąjungos srityse, jei tik tai nepakenks Vašingtono interesams. Buvo rašoma, kad JAV nesipriešintų įstatymų ribose ir jei nebūtų „aiškaus ir esamo Rusijos imperializmo pavojaus“.

JAV Valstybės departamentas paneigė straipsnio turinį ir net išsiginė, kad toks dokumentas iš viso egzistuoja, rašo Morrison. Bet ne jis vienas apie tą dokumentą rašė. Jau ilgą laiką gerus kontaktus JAV valdžioje turintys politikos komentatoriai Rowland Evans ir Robert Novak turėjo pagrindinį straipsnį apie tą patį do-

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Brazauskas kalbės apie santykius su kaimynais

Vilnius, rugsėjo 28 d. (Elta) — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas trečiadienį išvyko į JAV penkių dienų vizitui. Penktadienį jis kalbės Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje. Prieš išvykdamas jis pasakė, kad, be kita ko, apžvelgs santykius su artimiausiais kaimynais, pirmiausia su Rusija, Lenkija ir Baltarusija, taip pat kalbės apie Baltijos šalių politinį bei ekonominį bendradarbiavimą.

Prieš kelias dienas Rusijos prezidentas Boris Jelcinas iš Generalinės Asamblėjos tribūnos pareiškė, kad būtina atsisakyti stipriųjų diktato silpniesiems. Algirdas Brazauskas tikisi, kad demokratinė Rusija laikysis šių įsipareigojimų. Pernai Lietuvos prezidentas Jungtinėse Tautose sakė, jog Lietuva

sveikintų žingsnius link laipsniško Kaliningrado srities demilitarizavimo. Dabar galima pažymėti, kad Rusija mažina savo karinį potencialą šioje srityje. Algirdas Brazauskas siūlys Karaliaučiaus srities problemą svarstyti už apvalaus stalo pagal Europoje Sąjungos Stabilumo paktą.

Algirdas Brazauskas taip pat žada kalbėti apie Lietuvos siekimą tapti Europos Sąjungos nare ir greičiau integruotis į NATO bei kitas Vakarų ekonomines bei saugumo struktūras bei praktinius žingsnius šia kryptimi.

Dalis kalbos bus skirta Jungtinių Tautų bei jos organų darbo problematikai. Lietuva, be kita ko, pritaris pasiūlymams išplėsti Saugumo Tarybą.

Europiečiai susirūpinę Baltijos šalių saugumu

Vilnius, rugsėjo 28 d. (Elta) — Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas priėmė su oficialiu vizitu Lietuvoje viešintį Šiaurės Atlanto Asamblėjos prezidentą Louis Bouvard ir generalinį sekretorių Peter Corterier.

Šiaurės Atlanto Asamblėja yra NATO valstybių tarptautinė institucija. Joje šios valstybių parlamentų atstovai aptaria jiems patiems ar visam NATO rūpimus klausimus. Į Asamblėjos rekomendacijas privalo atsižvelgti NATO taryba.

Pokalbyje aptartos kai kurios Baltijos šalių saugumo problemos. Svečiai, be kita ko, teiravosi, ar Lietuvoje jaučiamas realus pavojus iš Rytų. Iš pokalbių su Lietuvos pareigūnais jiems susidarė įspūdis, kad nerimas dėl šalies saugumo egzistuoja. Tai, sakė Asamblėjos vadovai, rūpi ir jiems.

Česlovas Juršėnas patvirtino, jog susirūpinimas visuomenėje yra. Pavojaus tikimybė, jo kumentą savo žiniaraščiui „Evans-Novak Report“ rugsėjo 7 d. numeryje.

Jų straipsnyje buvo ir daugiau informacijos, iš kurios matoma, kad yra skilimas tarp Nacionalinio Saugumo Tarybos ir Valstybės departamento. Evans ir Novak rašė, kad valstybės sekretorius Warren Christopher ir jo pavaduotojas Strobe Talbott priėmė minėtąjį dokumentą, nepaisant stipraus JAV Saugumo Tarybos patarėjo Anthony Lake ir Valstybės departamento regioninių skyrių vadovų pasipriešinimo.

Lietuvos ambasadorius prezidento Clinton priėmė

New Yorkas, rugsėjo 27 d. — Atvykęs į New Yorką kalbėti Jungtinėse Tautose, JAV prezidentas rugsėjo 26 d. surengė priėmimą Metropolitano muziejuje. Jame dalyvavo į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 49-ąją sesiją atvykusieji valstybių prezidentai, užsienio reikalų ministrai bei nuolatiniai atstovai Jungtinėse Tautose, kurių tarpe buvo ir Lietuvos ambasadorius Oskaras Jusys.

Pasisveikindamas su prezidentu Clinton, ambasadorius Jusys padėkojo už jo tą dieną

nuomone, gali padidėti, jeigu stiprės Rusijos imperinės jėgos. Tačiau situacijos raida Rusijoje tam tikra dalimi priklausys ir nuo Vakarų pozicijos.

Svečiai pritarė Seimo pirmininkui ir kartu pareiškė nuomonę, jog Lietuva savo užsienio politika neturėtų provokuoti Rusijos imperinių jėgų, suprantama, ne kiek neprasidama savo nepriklausomybės bei nacionalinio orumo.

Česlovas Juršėnas pageidavo, kad Lietuva susilauktų tarptautinių organizacijų, tarp jų ir parlamentinių, paramos greičiau integruotis į Vakarų saugumo sistemas. Jis atkreipė svečių dėmesį į tai, kad Vakarai turėtų jausti skolą Lietuvai dėl 1939-1940 metų įvykių, taip pat dėl Vilniaus bei jo krašto aneksijos įteisinimo 1920 metais.

Šiaurės Atlanto Asamblėjos vadovai domėjosi Seimo darbu, naujos teisinės bazės kūrimu, ekonominės bei savivaldos reformų eiga. Jie pripažino, kad šiose srityse per trumpą nepriklausomybės laiką padaryta labai daug ir palinkėjo sėkmės ateityje.

KALENDORIUS

Rugsėjo 29 d.: Arkangelai Mykolas, Gabrielius ir Rapolas; Kęsgaila. 1529 m. paskelbta pirmoji Lietuvos Statuto redakcija.

Rugsėjo 30 d.: Šv. Jeronimas, kunigas, Bažnyčios mokytojas (gimė 340 m., mirė 420 m.); Sofija (Zofija), Žymantas, Gudrė.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

DAINUOJĄ INŽINIERIAI
IR LIETUVOS DUKTERYS

Detroito Lietuvos Dukterys, minėdamos savo veiklos dvidešimtmetį, šią sukaktį švęs su žavingais dainuojančiais inžinieriais — Los Angeles Vyrų kvartetu ir pianiste muz. Raimonda Apeikyte.

Jų programa mums artima, tas pats ilgmetis tėvynės ilgesys, jos idealizavimas ir svajonės — jų dainos ir mūsų širdyse. Metų metais jie praskaidrindavo užsienio lietuvių kasdienybę nuotaikinga daina, judesiu ir žodžiu.

Kvarteto nariai yra ne tik muzikos mėgėjai, bet ir aktyvūs visuomeninėje ir ypač kultūrinėje veikloje. Visi nuo pat jaunystės mylėjo dainą ir pradėjo reikštis studijų metais Vokietijoje, vėliau įvairiuose šio žemyno lietuviškuose telkiniuose. Los Angeles mieste, susibūrę į kvartetą, drauge dainuoja jau 30 metų. Yra išleidę dvi plokšteles: „Tu man viena“ ir „Apie tave svajauju“.

1989 ir 1991 metais lankėsi Lietuvoje ir dainavo beveik visuose didesniuose miestuose. Dar ir dabar dažnai skamba jų dainos per Lietuvos radiją.

Koncertas spalio 9 d., sekmadienį, 12:30 v. p.p. vyks Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre, Southfield, Michigan, 25335 W. Nine Mile Rd.

Lietuvos Dukterys visus maloniai kviečia. Dalyvausite.

MICHIGANO LIETUVIŲ
RESPUBLIKONŲ
SUSIRINKIMAS

Rinkimams artėjant, Michigan valstijos lietuviai respublikonai rugsėjo 25 d. susirinko aptarti esamą padėtį bei įsijungimą į rinkiminę akciją. Taip pat buvo sudaryta proga respublikonams kandidatams pasisakyti bei susipažinti su Detroito apylinkės lietuviais.

Susirinkimą pravedė skyriaus pirmininkas Jonas Urbonas. Susikaupimo minute buvo pagerbti ir prisiminti amžinybės išleivę skyriaus nariai: Balys Rikštelė, Juozas Duoba, Ona Ribinskienė, Joseph Jakstys, Jonas Kriščiūnas ir Laima Žemaitienė. Po trumpo veiklos pranešimo buvo perrinkta skyriaus valdyba: pirmininkas Jonas Urbonas, vicepirmininkė Marytė Petrušienė ir išdininkas Algimantas Bražėnas.

Į susirinkimą atsilankė ir keli respublikonų kandidatai: John Smietanka — kandidatas į Michigano valstijos prokurorą. Jis yra lenkų kilmės, dr. Valantiejus giminaitis, buvęs JAV prokuroras — Michigano valstijos vakarinių pakraščiu. Gerai susipažinęs su kriminalinėmis problemomis. Į susirinkimą atvyko anksti, dalyvavo lietuviškose šv. Mišiose ir vėliau ilgą laiką praleido mūsų tautiečių tarpe.

Antra kandidatė — Diane Dunaskiss, Michigano senatoriaus

Matt Dunaskiss žmona, kandidatė į Wayne State University Board of Governors. Sen. Dunaskiss yra lietuvių kilmės.

Michigano gubernatoriui asmeniškai negalint dalyvauti, jam atstovavo jo asistentas Bob Halsey.

Oficialiam susirinkimui pasibaigus, užsuko ir kandidatė į Michigano valstijos sekretorius — Candice Miller ir atstovai JAV kongreso atstovo Joseph Knollenberg.

Baigiant susirinkimą Jonas Urbonas kvietė visus jungtis į rinkiminę akciją. Nepamiršti (jei to nėra padarę) užsiregistruoti rinkimams. Paskutinė užsiregistravimui data — spalio 8 d. O vyresniuosius ragino pasinaudoti teikiama „absentee ballot“ privilegija.

J. U.

PRANEŠIMAS APIE
JAV LB TARYBOS
SUAŽIAVIMĄ

LB Michigano apygardos pirmininkė Liuda Rugienienė informavo Detroito lietuvių visuomenę per abi radijo valandėles („Lietuviškų melodijų“ rugsėjo 23 d. ir „Amerikos Lietuvių balsą“ rugsėjo 25 d.) apie XIV LB Tarybos pirmąją sesiją š.m. rugsėjo 17-18 d. vykusią Washington, kurios metu buvo išrinkta nauja LB Krašto valdyba, kuriai pirmininkaus adv. Regina Narušienė. Tai istorinis įvykis, nes pirmą kartą JAV lietuvių istorijoje pagrindinė organizacija vadovaus moteris.

LB APYLINKĖS GEGUŽINĖ

LB Detroito apylinkės valdybos gegužinė po stogu, vykusį rugsėjo 25 d., susilaukė detroitiečių ir apylinkės lietuvių dėmesio. Gausūs dalyviai susirinko Dievo Apvaizdos Kultūros centre, kur turėjo progos pasigardžiuoti lietuviškais valgiais, išbandyti savo laimę ir pasiklausti Lietuvos estradinės muzikos solisto Stasio Povilaičio dainų.

IDOMUS KONCERTAS

Rugsėjo 24 d. įvyko iš Lietuvos atvykusio muzikinio kolektyvo „Lakštutės“, vadovaujamo R. Simonaičio, koncertas. Dainavo sesutės Danė ir Asta Jurkšaitės, estradinės muzikos solistė Laima Lapkauskaitė. Dalyvavo muzikinis ansamblis „Tėviškė“ ir kaimo kapela iš Kuršėnų. Sesutės Danguolė, Vladė ir Aldona Bukėnaitės modelio lino drabužius. Buvo išstatyta ir „Senosios Lietuvos valdovų“ paveikslai.

SEZONO UŽDARYMAS
„PILĖNUOSE“

„Švyturio“ jūros šaulių kuopos stovyklos „Pilėnai“ sezono uždarymas — gegužinė įvyks sekmadienį, spalio 2 d. Vartai bus atidaryti anksti rytą. Bus progos pasivaikinti ir pabendrauti. „Švyturio“ jūros šaulių kuopos pirmininkas Bronius



Los Angeles Vyrų kvartetas. Iš k. — Rimtautas Dabėys, Antanas Polikaitis, pianistė muz. Raimonda Apeikytė, Bronius Seliukas ir Emanuelis Jarašūnas. Kvartetas Detroito koncertuos š.m. spalio 9 d.

Valiukėnas maloniai kviečia visus šaulius, šaules bei visuomenę atvykti į stovyklos uždarymą.

Im

PRADE DAMAS
BALFO VAJUS

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos fondas šiais metais mini savo veiklos penkiasdešimtmetį. Mūsų 76-tasis skyrius vykdydavo savo metinį aukų rinkimo vakarą įprasta tvarka per visą ateinančią spalio mėnesį. Aukotojai prašomi įteikti savo metines aukas BALFO rinkėjams sekmadieniais prie lietuviškųjų parapijų. Neturintieji progos tai padaryti, prašomi savo aukas pasiųsti paštu skyriaus išdininkui Vladimirui Staškui, 10037 Hazelton, Redford, MI 48239. Čekių prašoma rašyti — United Lithuanian Relief Fund, arba BALFAS.

Vladas Staškus,
sekretorius išdininkas

PRISIMINTAS
A.A. RAMUTIS BULOTA

A.A. Ramučio Bulotos mirties penkmetyje jo motina Eugenija Bulotienė užrašė šv. Mišias, kurias š.m. rugsėjo 17 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje susirinko gražus būrys gimininių ir draugų. Šv. Mišias aukojo ir

Sesė

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

NAUJA VYČIŲ
112 KUOPOS VALDYBA

Pirmas po vasaros atostogų 112-tos vyčių kuopos susirinkimas rugsėjo 20 d. vyko šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Nariai susirinko gausiai, nes buvo paskelbti naujos valdybos rinkimai.

Susirinkimą malda pradėjo kuopos dvasios vadas kanau-ninkas V. Zakarauskas, o pirmininkavo kuopos pirm. Vida Šakevičiūtė. Sekretorei Teresei Vaitkus perskačius buvusio susirinkimo protokolą, toliau visi pareigūnai trumpai pranešė apie atliktus darbus. Kai kurie jų pateikė juos raštu. Pirmininkei pakvietus, vicepirm. Al Mockus pravedė naujos valdybos rinkimus. Į naująją kuopos valdybą buvo išrinkti: pirm. Rita Zakarka, I vicepirm. Al Mockus, II vicepirm. Eleonora Kasputis, III — Marija Deksnis, sekretore — Geraldine Chaplin, korespondencijų sekr. — Karen Ramanousky, finansų sekretore — Teresė Vaitkus, išdininku — Edward Pocius, patikėtinėmis — Philomena Vilutis ir Lorraine Svelnis, tvarkdariais — Peter Jasaitis, Edward Deksnis, Matt Vilutis ir Jack Abramite, vėliau — Louis Rogers. Visi išrinktieji davė priesaiką garbingai ir ištikimai atlikti savo pareigas. Priesaikai vadovavo dvasios vadas kan. Vac. Zakarauskas.

Susirinkimą užbaigė naujoji vald. pirmininkė Rita Zakarka, dėkodama visiems už pareikštą pasitikėjimą ir kvietė visus pasilikti kavutei. Susirinkimą užbaigus trumpa malda, visi vaišinosi paruoštais užkandžiais

jautrų pamokslą pasakė kun. Alf. Babonas. Giedojo ir vargonavo muz. Stasys Sližys. Skaitinius skaitė Matas Baukys.

Po Mišių visi susirinko parapijos salėje pusryčių metu pabendrauti ir prisiminti a.a. Ramutį Bulotą, vos 45 metų amžiaus, 1989 m. išėjusį amžinybės. Jis buvo aktyvus skautas vytytis ir skautininkas. Priklausė Columbo vyčiams ir Lietuvos Vyčių 79-tai kuopai. Nuolat talkino įvairioms organizacijoms ir Dievo Apvaizdos parapijai. Buvo marinas JAV kariuomenėje, dalyvavo Vietnamo kare. Buvo aktyvus JAV kariuomenės rezerve. Buvo sukūręs lietuvišką šeimą su Valentina. Motraite, augino sūnų Antaną.

Visi šio Ramučio prisiminimo dalyviai reikšė užuojautą šeimai — žmonai Valentinai, sūnui Antanui ir motinai Eugenijai Bulotienei.

Prieš išsiskirstant, E. Bulotienė padėkojo visiems dalyviams, kun. Alf. Babonui už Mišias ir pamokslą, muz. St. Sližiui už giedojimą, M. Baukiui, atlikusiam skaitinius ir Onai Šadeikienei už dovanotas gėles. Visi skirstėsi su geriausiais prisiminimais apie per anksti iš gyvenimo išėjusį šeimos ir visuomenės narį.

Sesė

ir draugiškai pabendravo. Taipgi ir kuopą nauja nare įsijungė Josephine Alfano.

Apol. P. Bagdonas

LIETUVOS VYČIŲ
82-SIS SEIMAS

Jau du mėnesiai praėjo nuo 81-jo Lietuvos Vyčių seimo, kuriame Detroito veikianti 102-ji kuopa pasisiūlė globoti 1995 m. vyksiantį 82-ji seimą. Pasirodymai jam jau vykdomi. Dalis komiteto jau išrinkta. Seimo rengimo komitetą sudaro: pirmininkas Tim Baibak, konsultantas Robertas S. Boris, sekretorė Regina Juškaitė ir išdininkė Irena Vizgirdaitė. Pasirašyta sutartis su Novi Hilton viešbučiu, esančiu 21111 Haggerty Rd., Novi, Michigan. Kviečiame jau dabar užsisakyti vietas, skambinant nemokamu telefonu 1-800-445-8667. Kambarių kainos 72 dol. nakčiai, suitytų kaina 300 dol. nakčiai. Norint pasinaudoti šia specialia kaina yra būtina pasisakyti, kad būsite dalyviai Lietuvos Vyčių seimo. Malonu pranešti, kad jau užsiregistravo 52 asmenys.

Raginame visus nedelsiant registruotis — laukiame užpildytų registracijos lapų, kurie buvo įteikti 81-jame seime, Čikagoje. Siųskite: Regina Juškaitė, 4638 51st Street, Detroit, MI 48210-2725. Seimas vyks 1995 m. rugpjūčio 9-13 d.

LIETUVĄ PASIEKĖ
PENKIOLIKTAS
TALPINTUVAS

Rugpjūčio 16 d. iš Dialyst, Cedar Knolls, New Jersey, dr. Baliui Dainiui į Vilniaus uni-

LOS ANGELES, CA

NAUJOVĖ ŠIŲ METŲ
LIETUVIŲ DIENOSE

Spauda ir radijas yra neatskiriamos lietuviško gyvenimo — kultūrinio klestėjimo būtinybės.

Š.m. spalio 1 ir 2 dienomis Los Angeles lietuvių parapijos ribose vyks garsiosios Lietuvos dienos.

Šių dienų proga, Los Angeles lietuvių radijas dalyvauja su savo dviejų dienų radijo laidomis.

Lankydamis šias Lietuvos dienas išgirsite per garsialbius transliuojamas mūsų radijo programas. Neužmirškite! Prašome jas išklausti.

Kitas svarbus reiškinys yra lietuvių spauda. Los Angeles yra įsisteigęs komitetas remti ir išlaikyti vienintelį užsienio lietuvių dienraštį „Draugo“.

Dabar vyksta „Draugo“ fondo vakus, kuris per Lietuvos dienas jums patarnaus. Įsijunkite į šį vakų, tapdami „Draugo“ fondo nariais.

Tuo pačiu metu „Draugo“ atstovas, priims iš jūsų ir laikraščio prenumeratas bei padės visuose spaudos reikaluose.

Lankydamis paviljonus atkreipkite dėmesį į palapines ar būstines, kuriose rasite iškabą „Draugo“ fondas.

Aplankykite laikraštį „Draugo“. Jums įteiksime „Draugo“ lankstinuką ir suteiksime visas informacijas.

Laukiame visų atsilankymo, už ką iš anksto dėkojame. „Draugo“ fondo Los Angeles pirmininkas yra Vytautas Šeštakas.

Vyt. Š.

TAUTOS ŠVENTĖS
MINĖJIMAS

Rugsėjo 8-ji — lietuvių Tautos šventė Los Angeles buvo minima sekmadienį, rugsėjo 4 d.

Iškilmės pradėtos 10:15 v.r. Šv. Kazimiero parapijos kieme pakeliant Lietuvos vėliavą. Vadovavo Daumanto šaulių kuopos vadas Kazys Karuža. Bažnyčioje prie Lietuvos vėliavų garbės sargyboje stovėjo uniformuoti Los Angeles Daumanto kuopos šauliai su kuopos vadu K. Karuža ir moterų vade Judita Paškauskienė. Kiti prie vėliavų stovėjusieji — J. Narke-

versiteto inkstų ligoninė buvo pasiųstas 15-tas talpintuvas. Siuntos vertė arti 3,000,000 dol. Iš jos arti 3,000 dol. vertės vaistų skiriama Vilniaus Narkologinio instituto ligoninei. Talpintuvą gavę pasiekė rugsėjo 5 d.

Robertas S. Boris, „Pagalba Lietuvai“ vadovas praneša, kad jau ruošiamas 16-tas talpintuvas, kuris spalio mėn. pradžioje bus siunčiamas į World Medical Relief, Inc., įstaigos. „Pagalba Lietuvai“ iki šiol yra išsiuntusi daugiau negu 10 milijonų dol. vertės vaistų, medikamentų ir medicinai reikmenų. Visa tai įvykdyta dosnių aukotojų dėka. Visų pagalba labai reikalinga. Aukos galima siųsti: Aid to Lithuania, Inc., c/o Robert S. Boris, 4557 Fairway Ct., Waterford, MI 48238. Tel. 810-682-0098. Fax — 810-682-5201.

Regina Juškaitė

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

vičius, K. Bernius, Pr. Dovydaitis, J. Paulauskas. Bažnyčioje šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. Aloyzas Volskis.

Parapijos salėje, įnešus vėliavas, Tautos šventės minėjimą pradėjo Lietuvos Tautinės sąjungos pirm. dr. Švarcas. Minėjimui vadovavo Juozas Raibys. JAV himną giedojo Rimtautas Dabėys. Scena dekoruota Petro Maželio.

Kalbėtoju pakviestas „Pensininko“ žurnalo redaktorius Karolis Milkovaitis. Paskaita gerai parengta, idomi, jungianti praeitį su dabartimi. Paskaitą baigus, salėje susirinkusieji karštai, pakartotinai plojo.

Alg. G.

Sventė baigta Lietuvos himnu.

Minėjimo meninėje dalyje pasirodė iš Lietuvos atvykęs jaunas pianistas Rudolfas Budginas, dabar studijas tęsiantis universitete, Los Angeleje. Gražiai skambino: Šopeno: Skerco ir Nocturno, Paganini-List: La Campanella. Klausytojams labai patiko talentingas pianistas. Svetingas vaišes Tautinės sąjungos valdyba surengė visiems atsilankiusiems. Jas suruošė: Laima Ringienė, Gražina Raišienė, Irena Bužienienė, Vencienė. Lietuviškas vėliavėles se-giojo: R. Gasparonienė, L. Jarašūnienė.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmolog/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 p.p. 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r. 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 469-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
ISSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v., antrd. 9 v.r. - 12, ketvd. 12 - 4 v.p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, priima akinius
2616 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie

Val.; antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545

Priklauso Holy Cross ir

Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą



Lietuvių politinių kalinių ir tremtinių sąjungos darbuotojos prie siuntinių (iš kairės): Alfonsa Masiliūnaitė, Elena Janavičienė ir Nijolė Arvašienė. Dešinėje — BALFo atstovė Bronė Motušienė.

BALFO ŠALPA — PAGALBA TREMTINIAMS

Prieš penkiasdešimt metų, kada Lietuvoje siautėjo brutalus okupantas, patriotinėje visuomenėje iškilo susirūpinimas dėl pagalbos išvežtiesiems į Sibirą tautiečiams bei išblokštiesiems į kitus kraštus. Tam tikslui buvo įkurta šalpos organizacija — Bendrasis Amerikos Lietuvių šalpos fondas — Balfas. Per sovietmetį Balfas, slėpdamasis nuo KGB, dangstėsi kitais vardais ir įvairiais slaptais keliais stengėsi pasiekti tremtinius. Daugelis jų yra pasisakę, kaip kritiškose bado grėsmėse, Balfas siuntinys pagelbėjo. Dabar Balfas, kaip vienintelė šalpos organizacija, besirūpinanti tremtiniais, teikia pagalbą grįžusiems iš Sibiro ir kalėjimų. Tėvynėje tremtiniai buvo sutikti kaip nepageidautini ir gujami, iš kur atvykę. Taip į vargą pateko šeimos su mažais kūdikiais, seneliai ir ligoniai.

Tremtinių susijungimas

Lietuvoje yra įsikūrusi Lietuvos Politinių Kalinių ir tremtinių sąjunga — LPKTS. Jos prezidentas — politinis kalinis ir tremtinys Balys Gajauskas. Valdybos pirmininkas — Antanas Lukša, partizano „Dau-manto“ — Juozo Lukšos brolis, vienas iš keturių brolių partizanų, išlikęs gyvas. Sąjunga yra įsikūrusi Kaune, Laisvės alėja Nr. 39. Šią vasarą, viešėdama Lietuvoje, lankiausi LPKTS centre kaip Balfas atstovė. Apžiūrėjau patalpas ir, kiek laikas leido, susipažinau su sąjungos veikla. Sąjungos patalpose yra redaguojamas ir administruojamas laikraštis „Tremtinys“. Jo redaktorė Vanda Poderytė, kūdikio amžiaus su tėveliais ištremta į Sibirą. Netrukus tėveliams mirus, liko našlaitė ir tėvų nebeatsimena.

Sąjunga turi daug skyrių. Kauno skyrius yra pats didžiausias, turi 15,000 narių. Jam vadovauja Janina Stadalnikienė, energinga ir simpatinga tremtinė, aštuonerių metų amžiaus pradėjusi tremties gyvenimą. Sąjungos centro ir skyrių darbuotojai lanko savo narius ir susipažįsta su jų padėtimi. Centro patalpose yra priimamos šalpos siuntos ir išdalijamos gavėjams. Mačiau nemažą salės kampą, prikrautą siuntinių, invalidams ratkėdžių ir kitokių ramentų. Stebėjau siuntinių išdavimą. Siuntiniai išduodami pagal šalpos prašytojų sąrašus ir adresus. Girdėjau nusiskundimus dėl sunkios materialinės padėties, mažų pensijų, nuvertintų santaupų, net ir tų vieningų, skirtų laidotuvioms bei nusivylimą valdžia. Jausmingai reiškę Balfui padėką už teikiamą pagalbą bei viltį į šviesesnį Lietuvos rytą.

Balfas šalpa

Po nepriklausomybės atstatymo atsivėrė laisvas kelias susižinojimui ir pagalbos teikimui. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarpininkavimu, pašalpa yra teikiama jos prašantiems. Balfas centro patalpoje žmonių sunėsti drabužiai, avalynė ir kiti daiktai yra atrenkami ir surūšiuojami pagal pašalpos prašytojo amžių ir dydį. Į siuntinius ligoniams dedami vaistai pagal daktaro nustatytą ligos diagnozę ir receptą. Papildomai į siuntinius yra įdedama vitaminų, aspirino, vaikų maisto saldumynų bei mokyklinių reikmenų. Tokių siuntinių Balfas kas mėnesį išsiunčia maždaug penkiasdešimt. Vieno siuntinio vertė — apie 200 dol., neįskaitant persiuntimo išlaidų. Balfas darbuotojai

seka spaudoje prekių išpardavimus ir superka trūkstantis daiktus. Kai kurie šalpos prašytojai nusiskundžia, kad, sirgdami ligoninėje, vaistus patys turi nusipirkti. Lankydami Palangoje, pati patyriau, kaip pacientė į veną leidžiamus vaistus reikėjo vaistinėje pirkti.

Balfas tremtinius remia ir pinigais. Praeitais metais sąjungai buvo nuvežta 15,000 dol., o šią vasarą — 10,000 dol. Tai pagalba nepajėgiantiems užsimokėti už šildymą, elektrą, vaistus ir pan. Pažymėtina, kad Philadelphijos ir Washington Balfas skyriai, prie kurių prisi-deda ir Baltimorės skyrius, jau yra pasiuntę tremtinius vie-nuolika šalpos talpintuvų. Balfas taip pat šelpia Suvalkų trikampio lietuvius ir kitur į vargą patekusius tautiečius. Vasario 16-tos gimnazijai kas mėnesį siunčia po 300 dol; gimnazijos sklypo pirkimui buvo duota 10,000 dol. Į Balfas raštinę kasdien ateina apie šimtas laišku — prašymai ir padėkos. Padėko-se atsispindi nuostaba, kad dar yra tokių gerų lietuvių, juos už-jaučiančių. Ne vienas laiške kreipiasi: „Gerieji lietuviai“.

Balfas rėmėjai metų metais gyvena aukos dvasia, kad lietuvis varge neprarastų tautinio orumo, fiziniai ir dvasiniai išliktų nepalūžęs.

Balfas sukaktis

Spalio 22-23 d. įvyks Balfas 50 m. veiklos jubiliejinis seimas Čikagoje. Jame atsisleis Balfas veiklos paveikslas, iškilis žymių darbuotojų, kaip prel. Balkūno, prel. dr. Končiaus, dabartinės pirm. Marijos Rudienės ir kitų pavardės. Išstvermingas aukotojų ir darbuotojų pasišventimas broliškios meilės pagalbai liudys lietuvišką solidarumą ir vieningumą.

Kviečiami visi rėmėjai ir rėmėjai, gausiai susirinkę, švęsti ilgų metų Balfas veiklos sukaktį — auksinį jubiliejų.

B. Motušienė

NE PARTINĖ NEAPYKANTA, BET IŠMINTIS

Hitleris su savo naciais, nemėgęs kai kurių žydų finansinių manipuliacijų, nusprendė išnaikinti juos visus. Tai šėtoniškas mostas — dėl šimto ar šimtų nubūstusių milijonų.

Kai kurie lietuviai, neištvėrę dėl armijos okupacijos metų bolševikų nužudytų ar ištremtų artimųjų, pakluso nacių raginimams. Kerštautojų buvo mažai, bet žydai pasmerkė visą lietuvių tautą.

Kažkuris karinis vienetas dalyvavo Varšuvos geto sargyboje. Dabar kiekvieną buvusį to vieneto narį žydai laiko nusikaltėliu ir stengiasi bylomis sunaikinti.

Už vieną ar dešimt kaltinti visus — juodųjų amžių palikimas, civilizacijos ir kultūros nepalietusių nuotaika, skriaudos teismas.

O kaip yra su lietuviais, komunistų partijos nariais?

Ankstyvieji raudonpročiai, šlaistydami apie Staliną ir Sniečuką, išgriovė Lietuvos valstybę, užgrūdę kalėjimus, sunaikino žemės ūkį, prekybą ir pramonę, prikišo gyvulinius vagonus žmonių, pakėlė mirusius mėtę į griūvius, savo vaikus pavertė stribais, žudė valstiečius, lėbavo ištremtųjų kuklaus turto sąskaitą, iš Sibiro sugrįžusių nepriėmė į Lietuvą, nusikalto prieš valstybę, tautą ir žmogų, buvo iškrypėliai ir jais liko iki šiandien, jei dar gyvena su personaline ar paprasta pensija, mokama dabartinės Lietuvos valstybės.

O kaip vėliau gimusieji, kai Stalino sėrmėga jau buvo padžiuta, bet partija į geresnį gyvenimą duris atidarinėjo tik savo nariams? Jie šiandien yra gyvenimo viršūnėje. Jie valdo Lietuvą, jie atstovauja jai diplomatinėse tarnybose, jie rašo lietuvių tautos kančių istorijas. Dauguma šių žmonių gražiai dirba Lietuvoje ir sau, už tūkstantėlių litų įsigykia privatizuo-tis dvaro ar įmonės, tiki žmo-gumi. Tik labai mažą jų dalėlę nešiojasi slapta neapykantą laisvei ir ilgisi Rusijos tvaiko.

Nors pripažįsta, kad Sovietų sąjunga jau išnyko, bet dar liko buvusių žmonių konvulsijų priežastis, Rusija. Todėl šiai partiečių daliai ir šiandien dvokia sibiropas, partizano palikuonis, pabėgėlis. Ta dalis nori visam amžiui likti „homo sovieticus“, ji nedirba, ji grobia valstybės turtą, apgaudinėja, net įgyja kriminalinių brožuų. Tai tik mažą dalis. O mes ipra-

tome smerkti visus buvusius partiečius, lyg jie visi būtų 1940 m. laidos. Jauni žmonės Lietuvoje nežinojo Lietuvos, nežinojo jos vargo, nežinojo gyvenimo už sovietijos. Jie tik dabar žvilgtelėjo į pasaulį. Todėl gali suklysti. Supraskime ir tai: jie įpratinti jaustis galiūnais, nors yra tik paprasti žmogeliūkščiai. Jie dar nesuvokia, kad ne pozicija kuria asmenybės, bet asmenybės karūnuoja pozicijas. Konfliktas egzistuoja, tačiau nebūkime naciai, baudę visus žydus, nebūkime žydai, kaltinę vieną ar kitą visą tautą. Komunistai daugeliui uždėjo tik popierinį partijos ženklą. Bet ji uždėjo ir beveik visai Lietuvai. Tai ar Lietuva yra mūsų priešų žemė?

Kai ryžtamesi prabilti apie vienus ar kitus veiksmus, lai tai būna surišta su veiksmu, bet ne su jį vykdyusio asmens partija. Nėra žmogaus, kuris būtų išvengęs klaidų. Nėra žmogaus, kuris viską geriau žinotų už kitus. Jei kas tokiu skelbiasi, sunkiai negaluoja. Iš kitos pusės — jei ką nors sugausime ir buvusiai, ar net esamai, šėtoniškai partijai dirbant, tokį išrengsime ir nuogą prieš minią pastatysime.

Lietuvių tautos ir jos valstybės padėtis iš mūsų visų reikalauja daug išminties. Išmintis išgelbės, o partijų — raudonų, žalių, pilkų, violetinių — neapykanta pražudys.

Sv. Petras, paties Kristaus įspėtas, tris kartus suklydo, jo išsiūnė. Tai ar smerktinas lietuvis, kurį kažkoks partorgas įtraukė į spaliukų sąrašą, kai tasai vaikiokas dar nemokėjo pats kelnaičių atsisiegoti?

Vytautas Volertas

IR VĖL PRISITAIKĖ

„Apžvalga“ rašo, jog LDDP šefas A. Slezevičius laikosi neokomunistinės taktikos. Iš pradžių pakeitė „Tiesos“ dien-raščio pavadinimą, pavadindamas jį „Diena“, o paskui nušalino ir vyr. redaktorių Domą Šniuką, paskirdamas „Respublikos“ šulą R. Tarailą redaktoriumi. D. Šniukas buvęs ištikimas „Tiesai“, tačiau, kaip ir Stalino laikais, kažkam neįtikęs; jis buvo pašalintas. Neokomunistinė spauda rodanti menką kovingumą, jog net kovotojas už šviesią komunizmo ateitį Vyt. Petkevičius pasisakė prieš D. Šniuką. (V.R.)

Lietuvos genocido vykdytojų byla

Pasibaigus pasaulinio masto sukrėtimams — karams, okupacijoms — žmonija stengiasi užmiršti baisiuosius įvykius ir sumegzti nutrukusius normalaus gyvenimo siūlus. Tačiau ne visą galima užmiršti, ne visą galima — ir galbūt reikia — atleisti, nes „atleidimu“ dangstosi nusikaltėliai, kurių veiksmas karo ar okupacijos metais yra nepateisinami.

Visi supranta, kad karas pareikalauja aukų, ne tik tų, kurie tiesiogiai kovoja fronte, bet ir nekaltų civilių. Daugiausia, be abejo, žalos padaroma jau frontui praūžus, kai kraštas atsiduria užkariautojų valdžioje. Okupantai save laiko gyvybės ir mirties viešpačiais, o pavergeji labai dažnai žiauriuosius darbus padeda atlikti ir vietiniai gyventojai, besistengdami įsigyti jo palankumą.

Kai karas pasibaigia ir okupantai priverčiami atsisakyti savo grobio, didieji nusikaltėliai, jei pasiseka juos surasti ir kaltę įrodyti, paprastai teisiama ir baudžiami. Tai įvyko netrukus po II pas. karo pabaigos Niurnbergo teisme, nors ne visus patenkino teismo sprendimas. Žydai II pas. karo genocido vykdytojų medžioklę tebesia iki šiol.

Daug kartų buvo užsiminta, kad kruviniausios bolševikmečio nusikaltėliai tebėra laisvi ir kai kurie gyvena daug geriau už savo buvusius, dar gyvas išlikusius, aukas. Nereikia toli pavyzdžių ieškoti: mūsų tėvynėje apščią tebėra liudininkų, kurie savo akimis matė ar patys patyrė baisius savo tautiečių smurto veiksmus bolševikų okupacijos metais. Tauta — savo žemėje ir užsienyje — tebe-laukia, kad žydynių, trėmimų, areštų, kankinimų kaltininkai būtų surasti, patraukti atsakomybės ir nubausti. Genocido vykdytojų bylos turėtų nedelsiant atsidurti labiausiai atliktųjų darbų sąrašė. Tik tuomet tautoje galės užgyti žaidos, tik tuomet amžina poilsį ras nužudytieji, o ramybė — dar gyvi likusieji.

„Valstiečių laikraštis“ (š.m. rugs. 20 d.) rašo, kad rugsėjo 5 d. („Pirmoji genocido vykdytojų byla“, M. Rimaitis) Aukščiausios šalies teismas pradėjo nagrinėti pirmąją genocido bylą, remdamasis 1992 m. priimtu įstatymu „Dėl atsakomybės už Lietuvos gyventojų genocidą“.

Teisėjas A. Šumskas išvardijo keturių kaltinamųjų pavardes: K. Kurakino, P. Bertaševičiaus, Juozo ir Jono Šakalių. Tik neilgai byla tęsėsi — netrukus buvo atidėta, kaltinamųjų advokatams pareikalavus „bylą papildyti naujais faktais ir dokumentais. Archyvinį duomenų reikėtų ieškoti Maskvoje — Raudonosios armijos ir KGB archyvuose, Vilniuje — Vidaus reikalų ministerijos archyve ir t.t. Advokatai teigia, kad ne visi išvardyti asmenys yra nusikaltimo dalyviai, o tik — bendrininkai. Nėra tardymo nustatyta, kas ką konkrečiai padarė, už ką yra atsakingas. Žodžiu, byla atidėta, tardytojai turi papildomai rinkti medžiagą. Advokatai reikalauja, kad ne visi kaltinamieji būtų teisiama pagal įstatymą dėl genocido atsakomybės. Gal čia jau pirmosios dėl genocido bylos pabaiga?”

Byla teisme atsirado dėl Adelės Mazūrienės straipsnio, išspausdinto 1989 m. balandžio mėn. „Aukštaičio“ laikraštyje (Nr. 2). Straipsnis pavadinamas „Antazavės didvyriai“. Jame autorė aprašo Zarasų apskr., Antazavės valsč., Salinių kaime gyvenusios Gaidžių šeimos likimą 1945 m. gegužės 17 d. (A. Mazūrienė buvo artima Gaidžių kaimynė). Apie 20 „liaudies gynėjų“ tą dieną apsupo Gaidžių sodybą, nušovė senąją Gaidienę, nužudė nėsčią marčią ir (ypač žiauriai) jos mažą dukrelę Albinutę, paskui sudegino namą, kurio rūšyje žuvo Gaidžių sūnus, slapstęsis, kad jo neištiktų brolio Albino likimas (1944 m. areštuoto ir ištremto į Sibirą). Ne vien straipsnio autorė matė tą baisų nusikaltimą, buvo ir daugiau liudininkų, kurie, stribams pasišalinus, subėgo į gaisravietę.

Idomu, kokių dar „faktų ir dokumentų“ Aukščiausias Lietuvos Respublikos teismas laukia? Kaip jis apibūdina „nusikaltimo dalyvį“, o kas yra „tik bendrininkas“? Kuria kinas, turėjęs kolchozo pirm. vietą, dabar tebegyvena Antazavėje; Bertaševičius gyvena Zarasuose; Jonas Šakalys — Vilniuje, o jo brolis Juozas — Utenoje. Jis autorei, norėjusiai pasikalbėti šiuo reikalu, pasakė: „Raminkis! Kai buvai jauna, turėjai jėgų, iškentėjai Sibire 18 metų. Dabar sena, bejėgė, bus sunku...“

BOLŠEVIKINĖ IDEOLOGIJA IR LIETUVOS MOKSLAS

(1940 - 1989 m.)

ALGIMANTAS LIEKIS

4

Norint įrodyti T. Lysenkos idėjų klaidingumą, reikėjo remtis ir Vakarų mokslininkais, o tai jau grėsė būti apkaltintam „keliaklupsčiavimu“, daugeliu atvejų ir atsisveikinimu su turimomis pareigomis, svajonėmis apie mokslinį laipsnį bei vardą. Tiesa, ne visi mokslininkai ir sesijos taip jau viskam pritarė. Minėtoje ideologiniams klausimams skirtose sesijoje akad. V. Lašas paprieštaravo J. Žiugždai ir kitiems „aktyvistams“, sakydams, kad jei pripažįstame Pastero mokslo laimėjimus, ar irgi „nekelialupščiaujame“ Vakarams. O Darvinas? Akad. V. Mykolaitis-Putinas pasakė dar vaizdžiau: „Nemėtykite iš pakrūmių akmenų į tarptautinių traukinių langus“.

Dėl tokių ar panašių paprieštaravimų aiškinta, jog dar ne visi pakankamai perpratę Markso-Engelo-Lenino-Stalino mokslą, kad reikia dar labiau kontroliuoti vakarinį marksizmo-leninizmo universitetų, politinio lavinimosi būrelių lankomumą ir pan.

Iš dalies tų dienų realijas perteikia ir prof. M. Natkevičaitė-Ivanauskienė savo prisiminimuose „Mano palidijimai“, parašytuose ją paskatinus šio straipsnio autoriui. Profesore buvo viena tų, kuri 1948 m. atsisakė pasmerkti genetiką (M. Natkevičaitė tuomet dirbo

Lietuvos Mokslų akademijos (LMA) Biologijos institute — A.L.), bet jos vyras akad. T. Ivanauskas buvo privers tas tapti Lysenkos „šalininku“. Profesore apie tai prisimena: „Renkama buvo medžiaga ne tik V. Svetlovo pranešimui. Buvo ruošiamas ir pagrindinis pranešimas, kurį padaryti buvo nurodyta Biologijos instituto direktoriui T. Ivanauskui. Jį parengti pavesta kartu su prof. Vladu Lašu. Bet pranešimas ypač pareikalavo didelių nervų sąsumų, skausmingų pergyvenimų. T. Ivanauskas su V. Lašu, dalyvaujant MA mokslų skyriaus sekretoriui Jonui Rakauskui, ruošė pranešimą ir siuntė jį vis tikrinti akad. J. Žiugždai, kuris jį taisė, papildinėjo, išbraukinėjo, siūždavo dar kažkam, atrodė į CK tikrinti, o po to grąžindavo atgal. Taip tęsėsi keletą kartų. Vieną kartą, skaitydamas „savo“ būsimą pranešimą pataisyta teksta, T. Ivanauskas neištvėrė: „Ir vėl Žiugžda prikrovė aukso, o man teks būti auksavežiu (...)“.

Profesorė dar prisimena, kad minėtosios 1948 m. sesijos išvakarėse T. Ivanauskui buvo įteiktas jau galutiniai parengtas, „suderintas“ pranešimas „Kūrybinis tarybinis darvinizmas ir biologijos mokslo padėtis Tarybų Lietuvoje“ (šis pranešimas, kaip ir kai kurie kiti, išspausdintas „Lietuvos TSR MA žinyne“, V., 1949. T. 4-5). „Po pranešimo, — toliau pasakoja profesorė, — pertraukus metu, žmonės pajudėjo, skirstėsi iš slogiu dvasiniu tvaiku tyvuliuojančios salės. Susijaudinęs Ivanauskas priėjo prie manęs ir tarė: „Jaučiuosi taip, tarsi būčiau galutiniai praradęs garbingo žmogaus vardą“. Kandžiai kritikuodamas kitus, jis kartais ypač negailestingas būdavo sau pačiam. Kuo aš galėjau šioje taip sunkioje valandoje jį paguosti? Nebent tuo, kuo paguodė mane Stasys Matulaitis, žinomas senas visuomeni-

ninkas, jo paties žodžiais tariant, „marksistas iki kaulo smegenų“, bet nuolat puolamas už tariamas ideologines klaidas, o ypač už tai, kad viename pokario metų akademijos darbuotojų susirinkime jis prisitarė, kad netinka jam vadintis Stalino „tėvu“, kai jis už jį jaunesnis.

Stasj Matulaitį ir jo šeimą pažinojau dar mokydamasis Marijampolės gimnazijoje. Tad ir pokario metais Vilniuje vis susitikę stabtelėdavome, pasikalbėdavome. Kartą sielojausi jam, kaip galima parašyti mokslinį darbą, nenurodant naudojamos literatūros? (tai buvo vajaus prieš „keliaklupsčiavimą supuvusiems Vakarams“ metu, kai buvo neleidžiama net į literatūros sąrašus įtraukti vokiečių ir kai kurių Vakarų Europos kalbomis išleistų veikalų). Koks iš viso gali būti mokslo tiriamoji darbo lygis? O jis pasakė: „Pagalvok, kaip turėtum elgtis, jei atsidurtum uždarytas palatoje kartu su bepročiais“...

Visi kalbėjusieji minimoje sesijoje, kaip ir pats T. Ivanauskas, deklaravo savo ištikimybę Mičiurino mokslui; bet labiausiai „triuškino“ mendelizmą tie, kurie jo neišmanė. Jokių dalykinės diskusijos nebuvo: apkaltintiems mendelizmu „dėl laiko stokos“ pasisakyti neleido. Bet gal tai ir buvo teisingas ėjimas to didelio pavojaus akivaizdoje, kuris buvo iškilęs ir šiaip negausiems Lietuvos mokslininkams — prisimena profesorė. Juk sąjunginės sesijos, vykusios Maskvoje, baigtis rodė, kad diskutuoti yra beviltiška. Visi turėjo sutikti, o kas nesutiko... Kad nebuvo diskutuojama, tik į gerą išėjo Respublikai. Ilgai slėgė prof. T. Ivanauską prisiminimai apie tą sesiją, apie tą laikmetį, dėl to krūvio, kuris jam sesijos metu teko. Bet ar be šito krūvio, be jo pra-

nešimo, „kokio reikia“, nebūtų sesijos padariniai buvę liūdnesni? Griežčiausio atkūrio tuomet susilaukdavo jau pats prieštaravimas kritikai — nors ir absurdiškiausiai, tačiau jeigu ji buvo reiškia „autoritetų“, ypač ideologijos klausimais.

Po kiekvienos tokios sesijos, TSKP suvažiavimo, plenumo, J. V. Stalino kalbos iš esmės buvo perkūrima visa mokslo tyrimo darbų problematika, tikrinami mokslininkų ir mokslo įstaigų, aukštųjų mokyklų mokslo planai, pertvarkomi naujos partinės doktrinos „šviesioje“. Pavyzdžiui gali būti Vilniaus u-to rektorius, prof. dr. J. Bučo pažyma, rašyta 1948 m. lapkričio 23 d. LKP (b) CK sekretoriui A. Sniečkui dėl biologijos mokslo pertvarkymo universitete: „... Universitetas ėmėsi priemonių pertvarkyti biologijos mokslą Mičiurino-Lysenkos mokslų šviesioje, nes (...) kai kurie profesorai ir dėstytojai dėstė biologijos disciplinas pagal reakcinių autorių vadovėlius, tai — vyr. dėstytojas A. Mačionis — pagal Smalgauseno vadovėlį, vyr. dėstytojas M. Valius — pagal Dortmano, M. Natkevičaitė — pagal Rakickio vadovėlį (...)“.

Kai kurie dėstytojai, kaip — P. Garmus, J. Maniukas, Dagys, Mačionis, Natkevičaitė ir jo visa-sąjunginės žemės ūkio mokslų akademijos rugpjūčio mėn. sesijos nesugebėjo suprasti ir atsisakyti reakcinės antimokslinės veisimanizmo-mendelizmo-morganizmo teorijos, o Embriologijos katedros vedėjas prof. P. Šivickis ir toliau pasiliko veisimanizmo-mendelizmo-morganizmo nelaisvėje.

(Bus daugiau)

JONIŠKI MYLIMIAUSIAS – TU ANGELŲ SARGŲ AŠARA IR MEILĖ!

Kai prieš kurį laiką pasaulio televizija ir dienraščiai pasipylė straipsniais bei vaizdais apie Angelus Sargus, mes, joniškiai prunkstėm ir saujas ir, kreivai i rašliavą žiūrėdami, juokėmės iš anų, lyg Amerika atradusį. Ir nežino, tu žmogau, kad Joniškio miestas savo pradžią sieja su Sidabre, žiemgalių pilimi, kurią jau tada, greičiausiai nuo XI šimtmečio Angelai Sargai globojo. Šaltiniai patvirtina, kad 1289 m., kai broliai tarp savęs susipyko, tai žiemgaliai didelį lietuvių žemės plotą pasiėmė.

Tik Vilniaus vyskupas Jonas, 1523 m. vizituodamas Šiaulių pavieto pakraščius, rado daug senojų tikėjimo liekanų. Tad jis, greičiausiai suskridus iš Žiemgalės ir Lietuvos Angelams Sargams, užsimojo čia sustiprinti tikėjimą ir krikščionybę, ir pastatė Švč. M. Marijos Ėmimo į Dangų bažnyčią, o vietovę pavadino Joniškio.

1616 m. Zigmantas Vaza suteikė Joniškio Magdenburgo privilegijas, įteisindamas naują juridinį ir ekonominį miesto statusą. Dabar miestas užima 890 ha plotą ir turi 12,500 gyventojų.

JONIŠKIS



Joniškis šią vasarą su didele iškilėmis šventė miesto 705 metų sukaktį, net tris dienas jai skirdami – liepos 1-3 d. Šventė prasidėjo kultūros rūmuose kamerinės muzikos vakaru ir liaudies teatro spektakliu. Savo kūrybos vakarą kraštiečiams surengė kompozitorius A. Raudonikis. Koncertavo kaimo kapelos, šokių grupės, atvyko svečiai iš Žemaitijos – Telšių miesto pučiamųjų orkestras, Jaunimo teatras pasirodė su spektakliu „Bendraamžiai“. Pirmosios vidurinės mokyklos salėje varžėsi galiūnai, vyko sporto varžybos, teatriniai žaidimai.

O liepos 3-ją, sekmadienį, Joniškio bažnyčioje 12 val. buvo aukojamos šv. Mišios. Beveik sausakimša pilna didelė bažnyčia. Prie pirmos šv. Komunijosėjo 60 vaikų. Vargonais grojo ir giedojo, kaip man paskendus svajonėse ir vizijose atrodė – Angelų Sargų choras. Toks buvo gražus! Kitaip ir negali būti. Juk ir tolimi Vakarai ir Rytai žino apie garsiuosius Joniškioje ruošiamus spalio 2 d. Angelų Sargų atlaides. Praspek tu, Amerikos žiniasklaida, su savo rodomais Angelų Sargų vaizdais ir aprašymais. Nuvykite į Joniškį, kur yra Angelų Sargų pilis ir tvirtovė, o aš – vienas iš prievaizdų. Nustebsite, ką sužinosite.

O aš, kaip ištikimas joniškietis, mylintis savo gimtąją žemę ir kas po žeme, ir virš dangaus, tradicijų tęsėjas, prisaikau taras, kam aš galiu būti dėkingas, jei nei Angelams Sargams, atvedusiems mane į aštuoniadesimtmetį, kurį švenčiu su tavimi, o, Joniškiai!

Žingsniai dar stiprūs, – iki

šios dienos, kai rašau. Gimtadienį atšvenčiau Floridoje sūnaus šeimoje ir paskiau draugų būryje. Kaip romėnas vyno statinėje išsimaudžiau kolegų šaunušaičių ir Grybauskų prieglobstyje. Ir, rodos, tik vakar, birželio pabaigoje, su stirnėmis galinėjaus Beverly Shores miškuose, o dabar esu didžiosios šventės iškilmėse Joniškioje, Jotvingių gatvėje 16, tėvo iš Amerikos siųtais doleriais, mamos pastatyntuose prieš 87 metus namuose. Baldai ažuoliniai – tie patys, ir stalas, ir kėdės. Tik trūksta tėvų ir 5 vaikų!

Prie stalo du sūnėnai ir vieno žmona, aš ir žmona Ievutė, su kuria viens kitą, rankomis palaikydami ir širdimi mylėdami, netrukus eisime prie 50 vedybinių metų atnaujintos priesaikos. Ir šalia vienas iš dviejų mano užaugintų ažuolų – jaunesnysis sūnus Mariukas, vis mažiųjų vardus, vis daugybė pasididžiavimo meile užaugintas, švenčias 40-ji gimtadienį. Su jais visais tik grįžome iš tėvų ir seserų kapų. Ir dabar, rodos, matau Mariuko blizgančias akis, kai jis, kapinėse, atsirėmęs į mano tėvų paminklą, rodos angelišku balsu tyliai, tyliai pasakė: „Kūnu nubėgo genties, giminių kraujas, ilgoje eilėje aš palikuonis, kiles iš tos pačios giminės“. Ir kaip aš aštuoniadesimtmetėje negaliu nedėkoti tau, mano gyvenimo kelio palydove, Angele Sarge, kai aš matau savo sūnus Dievo ir Tėvyinės meilėje einančius žiemgalių-joniškių milžino pirmtako keliais?

Mes trise – Ievutė, Mariukas ir aš – daužyte daužėmės Lietuvos keliuose, per 15 dienų sukūrė 4,000 kilometrų. Mariuką vedėme savo eitis keliais, prieš jo akis atsisleidė Lietuvos grožis ir išsipildė jo pasakyti žodžiai, prieš daug metų pradėti ir vis skambantys: „Tėte, be tavęs man Lietuva, bus ne tokia, kaip tu pasakodavai“.

O, Dieve, kas padovanojo man tą valandą, kai mes glaudėmės prie mano vienmetės liepos, mano mamos pasodintos, glaudėmės prie senelio kryžiaus, mano pastatyto prieš 60 metų, prie inž. Petro Vileišio Medinių-Sindriūnų pr. mokyklos, mano mokyklos vaikų ir tėvų paslėptos nuo komunistų su naikino kapinaitės. Ar ta valandėlė, kada mes sustojome prie Panevėžio teatro senosios pastato durų, kurias aš varčiau pirmaisiais komunistų okupacijos metais, sėdamasis iš teatro genijaus Miltinio meno išminties. Glaudėmės ir prie Pažangos rūmų, kur buvo „Lietuvos aidas“ redakcija, ir, sėdamas Laisvės alėjos liepų pavėsyje, aš tau, Mariukai, pasakojau apie mano žurnalizmo darbo 4 metus, ir žurnalizmo genijaus Vytauto Alanto nueitą kelią.

Girdi manasis tėtis mano žodžius, girdžiu ir aš jo pasakytus, atsimenu, tada kai, sodinome obelaites: „Niekados gyvenime neužmiršk, kad tave visados lydi Angelai Sargai, Joniškio Angelai Sargai! Dabar aš sakau: „Atsimink Vytukai, atsimink Mariukai!“ Girdit?

Prieš 40 metų aš pradėjau rengti Angelų Sargų atlaides Čikagoje. Džiaugiamės, kad Joniškietiško sambūrio vadovai Vytautas Ripskis, Juozas Vaineikis ir šių metų spalio 2 d. 11 val. kviečia visus susirinkti į pamaldas Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų joniškietiai susiburs pabendravimui.

Vytautas Kasniūnas



Manigirdas Motekaitis, sol. Praurimė Ragienė, sol. Algirdas Brazis, smuikininkė Linda Valeckytė ir čelistė Susan Stein, atlikę koncerto programą „Lietuva ir klasika – muzikos vakaras“ Lietuvos vyčių seime š.m. rugpjūčio 5 d.

Nuotr. Vyto Gestauto

TESTAMENTINIAI PALIKIMAI DRAUGO FONDUI

BRONIUS JUODELIS

– Į kapus nenusineši, – sako populiarias priežodis. Tą žino kiekvienas, nors nežino, kada ta „kapų diena“ ateis. Jos niekas nelaukia. Kartais ta diena ateina visai netikėtai. Lieka tada žmogaus turtas, santaupos, nes į kapus nenusineši. Lieka kam? Dažniausiai lieka artimiesiems, kurie tą palikimą naudoja ne taip, kaip kad velionis norėjo. Jiems taisyklių ar nuostatų nesurašysi. Be testamentu, be artimųjų tas turtas lieka „ant gatvės“ ir jį pasiima gatvių savininkė – valdžios įstaiga.

Nenorint, kad palikimą „prašvilptų“ giminės čia ar Lietuvoje, nenorint jį palikti gatvėje, labai racionalu tą palikimą, ar jo dalį, skirti lietuvių išlaikymui institucijai. Jų žinoma nemažai. Kartais ir jos gyvuoja tik praskrendančio meteorolo laikotarpį arba turi labai ribotą veiklos laiką. Yra jų gyvuojančių 85 metus!

Vienintelis už Lietuvos ribų leidžiamas „Draugo“ dienraštis yra didžiausias lietuvių išlaikymo šaltinis užsienyje. „Draugo“ egzistencija, išlaikymas dabar ir ateityje yra gyvybinis reikalas mūsų pačių krikščioniškam, tautiniam, kultūriniam, organizaciniam išlikimui. Mūsų svetur išlikimas tampa prielaidomis su „Draugo“ išlikimu. „Draugas“ riša mus visus. Jo išlikimui buvo būtina įsteigti finansinę jėgą – Draugo fondą, kurio dividendai ar palūkanos kas metai paremtų „Draugo“ leidimą su 100,000 dolerių. Tokią paramą gali suteikti tik milijoninis Draugo fondo kapitalas. Tokio kapitalo suteikimui reikalingos visų mūsų pastangos. Čia nebeužtenka būti Draugo fondo nariu su 200 dolerių įnašu. Čia reikalingi stambesni įnašai, kuriuos nesunku skirti profesionalui, verslininkui, tarnautojui ir organizacijai. Sunkiau

yra nedidelių pajamų pensininkui, nežinančiam, kiek santaupų dar reikės panaudoti iki tos nežinomos kapų dienos. Be abejo, tuo nereikia rūpintis pensininkui-miljonieriui, kurių mes turime.

Lengviausia išeitis yra testamentinis palikimas stambiomis sumomis Draugo fondui, nors jo realizavimas būtų kažkur toli. Kad „Draugas“ išsilaikytų iki to „kažkur toli“, – jau šiandien reikalingas milijoninis Draugo fondo kapitalas. Jei testamentiniai palikimai padidins milijoninį Draugo fondą, – „Draugo“ dienraščio leidimas dar labiau palengvės ateityje.

Draugo fondo rudens vajuos laišakai jau iškeliavo pas „Draugo“ skaitytojus. Visi labai prašomi į juos atsiliiepti su čekiu. Prie čekio pridedamoje laiško atkarpoje yra vieta ir testamentinio palikimo įrašui. Kiekvienam, tą įrašą užpildžiusiam, Draugo fondo išdalininkas pasiųs fondo advokato paruoštą testamentinio palikimo formą su legaliu tekstu, kurį reikalinga įtraukti į testamentą. Draugo fondas laukia palikimų.

CITY CENTER GT INTERNATIONAL

DĖKOJAME VISIEMS KLIENTAMS, KELIAVUSIEMS SU G.T. INTL. Į LIETUVOS DAINŲ - TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ. BUVO MALONU JUMS PATARNAUTI. TEPASILIEKA ILGAU SU JUMIS GRAŽŲS KELIONĖS PRISIMINIMAI! SAKOME – IKI PASIMATYMO VĖL!

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 – Kellonės išparduotos.

PRIMENAME, kad organizuojame keliones pagal kliento pageidavimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS Į VOKIETIJĄ... LAN-KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUODŽIO 2 IKI 13... BUS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- Automobilių nuomavimas
- Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- Pasitikimas aerouoste
- Tarp miestinių pervažinimų

IR VISA TAI IŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS



Mūsų Vilniaus raštinė – jūsų paslaugoms!

KELIONĖS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje – kaina nesiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitinės Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasirošti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783



City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-149

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE



REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniskai patamauja įvairių nuosavybių
pirkime bei pardavime, mieste ir pri-
emiesčiuose. Sinteresuoti skambinkite
BUDRAICIUI
Bus.: 312-585-6100, res.: 312-778-3971

FOR SALE

New Buffalo, MI, tik valanda nuo
Chicago, parduodamas namas
ant 1 akro sklypo; 3 mieg. kamb.,
1½ vonios, „vinyl“ apmuštas;
rūsų; dujomis šildomas („forced
air“); centralinis šaldymas + 2 au-
to. garažas su cemento grindimis/
malcomis kūrėnoma krosnis.
Namas arti miesto ir ežero. Sav. turi
parduoti, nes pasistatė kitą. Priima
pasiūlymą. Kaina \$89,000. Kreiptis:
Marilyn L. DeVos R.E., Inc.,
tel. 616-469-2911

FOR SALE

Pigiai parduodami obuoliai – „Golden Delicious“ ir „Johnatans“ Union
Pier, MI. Važiuoti US 94 iki Union Pier
Rd.; sukt į kairę ir važiuoti iki Lakeside
Rd.; sukt į dešinę, važiuoti iki Krueger
Rd., kol pamatysit iškabą kairėje kelio
pusėje. Čia taip pat galima gauti ir švie-
žios obuolių sunkos (cider). Atsivežkite
savo indus ir krepšius obuoliams. Sav.
Kasparas, tel. 708-257-1437.

MISCELLANEOUS

10%–20%–30% pigiau mokė-
sit už apdraudą nuo ugnies ir auto-
mobilo pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 ½ West 95th Street
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

**ELEKTROS.
ĮVEDIMAI – PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai,
garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. addi-
tions; kitchen, bathrm., basement
& deck construction; dry-wall hang-
ing & taping; aluminum siding, soft-
fit, fascia & seamless gutters;
replacement glass block windows;
shingle hot tar & modified rubber
and roll roofs. Expert at tearoffs;
complete tuckpointing; all colors;
chimneys rebuilt. Tel.
708-620-9942.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MA-
ŠINAS, SALDYTVUVS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖ-
SINTUVUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

HERBALIFE

tai gera priemonė išvalyti organiz-
mą nuo šlakų, sureguliuoti kraujo
spaudimą, sumažinti svorį, nervinę
įtampą. Vėl būsite energingas ir
žvalus!

Skambinti: (718) 847-7452
Kviesti: ELVIS

REAL ESTATE



**GREIT
PARDUODA**

**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patamavimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veitui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

Išnuomojamas atskiras kamb.
material. 73 St. ir Kedzie apyl.
\$100 | mėn.

Kreiptis: tel. 312-778-1305.

**Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas bu-
tas**, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienam
arba dviem suaugusiems asmenim. Yra
šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 | mėn. +
„security dep.“ Kreiptis [Alma nuo 8 v.r.
iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

FOR RENT

**Brighton Park 6 room apt.; stove,
refrigerator, security deposit. No
pets. \$575. Call after 5 P.M.
1-708-448-7097**

Išnuomojamas 3½ kamb. butas
Brighton Park apyl. vyr. amžiaus porai
arba vienam asmeniui; šiluma ir karš-
tas vanduo; \$350 | mėn. + „Sec. de-
posit“. Kreiptis 312-376-4993.

**Išnuomojamas 6 kamb. 3 mieg.
butas Brighton Park apyl.**
Kreiptis tel.: 312-376-7883

Išnuomojamas 4 kamb. butas.
Skambinti po 5 val. p.p.
tel. 312-925-6095

IEŠKO DARBO

**Lietuvis 60 m. amžiaus, legaliai
atvykęs gyventi į JAV, ieško bet
koko pastovaus darbo. Skambini-
ti – tel. 1-708-868-0446**

Med. sesuo iš Lietuvos, mokanti
daryti masažus, ieško darbo
prižiūrėti senelius, ligonius arba
vaikus. Tel. 708-424-2490.

**U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.**



A public service of this newspaper

GERIAU JUOKTIS NEGU VERKTI
VLADO VIJEIKIO linksmi pasakojimai

\$8.00. Persiuntimas \$2.75
Tėviškė, 4346 So. Western Ave.
Chicago, IL 60609
Taip pat gaunama Drauge



JAV LB XIV tarybos pirmojoje sesijoje išrinktas naujas Garbės teismas (iš kairės): Jonas Urbonas, dr. Pranas Zundė, Birutė Vilutienė, dr. Antanas Razma — pirmininkas ir Juozas Polikaitis. Nuotr. J. Urbono

VISUOMENINIŲ STUDIJŲ SEMINARAS IR JAV LB XIV TARYBOS SUVAŽIAVIMAS VAŠINGTONE

(Tęsinys)

Socialinių reikalų pranešima padarė B. Jasaitienė. Paminėjo, kad prieš ketverius metus, prie dr. A. Razmos valdybos, ji perėmė Socialinių reikalų tarybą su 150,000 dol. skola. Šiandien tos skolos jau nėra. Tarybos metinė apyvarta šiandien yra netoli pusės milijono dolerių. Siūlė i Tarybą įtraukti dabar iš Lietuvos atvykusius asmenis: kad, „Pensininko“ žurnalas, užuot 11 numerių, turėtų 8 numerius per metus, nekeliant prenumerato. Nuoširdžiai padėkojo daugeliui žmonių. Toliau išpūdingai ir jautriai Jūratės Budrienės buvo parodytas vaizdinis „Lietuvos Vaikų vilties“ gyvenimas, rodant jų darbus ir pasiekimus.

Ekonominių reikalų tarybos pirmininkas Antanas Dambriūnas ragino plačiai informuoti JAV gyvenančių lietuvių visuomenę apie ekonominius bei komercinius įvykius Lietuvoje, sukurti bei išvystyti Amerikos lietuvių profesionalų bei specialistų sąrašą (Professional Consultants databank), bendradarbiaujant su Krašto valdyba. Prašė tęsti pradėtus darbus investicinio fondo steigimui. Čia vicepirmininkas informaciniams reikalams E. Kulikauskas labai profesionaliai pristatė Amerikos Lietuvių Investicijų fondo projektą.

Visi kiti pranešimai, kultūros, jaunimo, finansų, organizacinių reikalų, buvo išsamūs ir gerai paruošti. Kai kurie, pvz., sporto, buvo atsiųsti raštu. Tačiau čia sporto reikalus gražiai pristatė Algis Rugienius, kuris yra taip pat ir Amerikos Lietuvių sporto išvykos — IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Lietuvoje komiteto pirmininkas. Jis taip pat pranešė apie 1996 m. Vasaros olimpiados Atlantoje planus. Paminėjo, kad Lietuvos Olimpino komiteto atstovas JAV R. Gaška siūlo įrengti lietuvių suėjimo/informacijos centrą Atlantoje. Prašo JAV LB Tarybą įpareigoti būsimą Krašto valdybą šį projektą išanalizuoti ir įgyvendinti. Prašė visų paramos.

Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas A. Gečys supažindino su naujai parengtu „Position paper“ leidiniu žydų lietuvių santykių klausimu. Turim žinoti, kur stovi Bendruomenė: taip pat ir lenkų, ir Lietuvos mažumų klausimu. Ragino sudaryti koaliciją su Rytų Europos tautomis. A. Gečys taip pat pranešė apie siūlymą sudaryti Lietuvos Seimo ir lietuvių išeivijos Šiaurės Amerikos komisiją. Šią komisiją sudarytų penki Amerikos LB tarybos

rinkti atstovai, 3 — Kanados LB ir 9 Lietuvos Seimo nariai (po vieną iš pagrindinių politinių partijų ir politinių organizacijų). Komisija darbo posėdžiams rinktusi ne mažiau, kaip du kartus per metus, priimtų sprendimus bendru susitarimu. Šis projektas sukėlė daug klausimų ir diskusijų.

Prieš skirstantis į atskirų komisijų darbo posėdžius, buvo įsteigta nauja Ekonominių reikalų komisija, kuriai vadovauti išrinktas Kestutis Miklas.

Darbo diena baigėsi su banketu, kurio metu atsisveikinta su rytojaus dieną i Lietuvą išvykstančiu naujuoju JAV ambasadorium Jim Swihart ir jo žmona.

Sekmadienio dienos posėdžiai pradėti A. Nelsienės pravesta susikaupimo malda. Toliau dr. V. Narutis paaiškino JAV LB įstatų ir taisykles. Jis nurodė, kad JAV LB yra teisinis vienetasis, inkorporuotas kaip pelno nesiekianti organizacija ir turinti IRS atleidimą nuo mokesčių sau bei aukojantiems. Pranešė, kad LB skiriasi nuo verslo korporacijų tuo, kad jos direktoriai, tarybos nariai, yra ir „trustees“, ne tik direktoriai, ir turi didesnę atsakomybę, negu verslo, pelno siekiančios korporacijos, nes jie atstovauja ne tik LB, bet ir ją remiančiai visuomenei. Todėl Tarybos nariai yra asmeniškai atsakingi prieš įstatymus, jeigu jie ką nors daro nelegaliai. Dr. Narutis ragino per greitai įstatų nekeisti, nes, jeigu kas neįvyksta dėl žmonių ypatybių, negalima pykti ant įstatų.

Pagrindinis šios dienos, ir iš tikrųjų viso suvažiavimo, tikslas, tai naujo Krašto valdybos pirmininko-kės rinkimas. Tarybos nariai buvo supažindinti su dviem kandidatais. Rima Kašubaitė-Binderienė supažindino su Regina Narušiene, o Arvydas Barzdukas — su Vytautu Kamantu.



„Tremtinio“ redakcijoje (iš kairės): Elvyra Vaišnorienė, LPKTS buhalterė, BALFo atstovė Bronė Motušienė, Janina Stadalninkienė, Kauno skyriaus pirm., Vanda Poderytė — vyr., „Tremtinio“ redaktorė.

Pirmoji pasisakė advokatė Regina Narušienė. Ji labai profesionaliai, su tam tikru „įkvėpimu“ sudomino balsuotojus, kartodama „Už tą balsuokite“; supažindino klausytojus su savimi ir savo programa. Savo supažindinimą pradėjo, teigdama, kad Bendruomenės veikla yra plati, ne vien tik organizacinėje ir visuomenės reikalų sferoje, kurioje mes dirbame, kad taisyklės ir įstatymai yra būdas įvykdyti mūsų tikslus ir aptarnauti bendruomenę, o ne metodus apriboti visų veiklą. Kad pirmininkė-as turi turėti viziją, pateikiant naujas idėjas ir naujus būdus.

Pateikusi keletą jos programos punktų: „Kas iš mūsų dviejų patrauks daugiau narių? Jaunų, energingų ir dabar atvažiuojančių iš Lietuvos, už tą balsuokite! Kas iš mūsų geriau atstovaus mums Amerikos publikoje, supranta veiklą, ir kas iš tikrųjų vyksta Lietuvoje? Teisės sferoje aš dirbau ir su Vagnorium, Abišala, ir Šleževičium — už tą balsuokite! Kas yra veiklus mokslo sferoje. Aš jau 15 metų šoku su savo šokių grupe „Klumpe“. Dalyvavom šioje Šokių šventėje. Suprantu kultūrą ir kaip ji yra svarbi mums. Paskaitą pateikiau mokslo simpoziume — už tą balsuokite!“ Regina Narušienė pateikė dar visą pluoštą kitų pasiekimų — nuo pirmininkavimo Lietuvių studentų sąjungai Illinois universitete, iki dabartinio pirmininkavimo savo Vyskupijos fonde, kuriame savo atsakomybe prižiūri per 10 milijonų dol. ir yra vienintelė moteris Amerikoje tokiose pareigose. Ji teigė, kad moka dirbti profesionaliai, bet ne asmeniškai, ir ar jau ne laikas patikėti pirmininkės pareigas moteriai? Užbaigė savo pristatymą sakydama: „Jūs turit pasirinkimą. Ar jūs šiais besikeičiančiais laikais, politinėse ir mūsų dabartinėse sąlygose norit turėti pirmininkę-a su vizija, pakeitimu. Ar norit taip pat veikti, kaip jūs veikėte jau beveik 50 metų?“ Nors pagal įstatus nebuvo būtina supažindinti su kandidatės pasirinktais valdybos

PRIE A.A. O. BAKAITIENĖS - GURECKAITĖS KAPO

Ramiu žingsniu su P. Vaitaitiene artėjau prie tavo, Onyte, tik prieš kelias dienas supilto kapo, kur jau seniai ilsisi Zigmas, Rimas ir vos prieš keletą savaičių miręs pusbrolis. Velėna tokia žalia ir baltos didžiulės chrizantemos, lyg šiandien nuskintos, taip glaudžiasi prie tos žemės ir prie tavęs. Tylėdamos susikaupusios stovim, o manyje, kaip gražiam filme, skrieja vienas po kito spalvingo mūsų gyvenimo momentai. Štai tu, tokia jauna ir graži, atvažiavusi iš mažos vietovės — Užpalių, i didmiestį Kauną, nepasimetei. Rimtos studijos Medicinos fakultete sukaupe tavo rimtas pastangas ateičiai, bet užteko laiko ir chorams, ir šokiams, ir visa tam, kas puošia jauno žmogaus gyvenimą. Pamenu, tave Gamtos draugo ekskursijoje, kai kopdavai į aukščiausius Nidos kalnus, nei negalvodama, kad yra ir pakalnės, ir kritimai, ir susimušimai...Svajonėmis klotas buvo mūsų gyvenimas.

Deja, viskas sudužo, kai 1944 m. vėl rusam okupavus mūsų kraštą, vos pradėjus šeimyninį gyvenimą ir praktiką savo profesijoje, turėjai palikti viską ir keliauti į nežinomą ateitį. Po daug tremties metų, 1953 m. vėl



susitinkam Čikagoje, Bridgeporte. Gyvenam taip arti, susitinkame labai dažnai ir vėl lankom V. Baltrušaičio chora, kaip anom diene Kaune. Džiaugiasi mūsų jurbarkiečiai vyrų, o mudvi vis skriejam jaunystės takais ir stebim, kaip gražiai žaidžia mūsų vaikai.

Bėgo metai, dirbom savo darbą, paaugo vaikai, baigė mokslo, o mes visai nenuėjau, kad artėja mums skirti likimo smūgiai. Trumpame laikotarpy mirė tavo Zigmas, broliai, sūnus, o ir tėviškėje nebeliko nieko iš artimųjų. Kelis kartus kviečiau važiuoti i Lietuvą dvasiniam atsigavimui. Atsisakei, niekas nebeviliojo. Dingo džiaugsmas iš

ravimą ir ryšį su latviais bei estais. Teigė, kad nori sudaryti stiprią ir gerą Krašto valdybą, kad stengsis atlikti darbą taip, kaip taryba norės; kad jis panaudos savo patirtį, dirbant organizacinį darbą visą savo gyvenimą; kad iš tikrųjų „Mano gyvenimas, kaip jis teigė, — tai yra Bendruomenė, visiems lietuviams, lietuvių tautai, padėti Lietuvai ir jaunimui, kuris yra svarbiausias mūsų gyvenimo vienetasis“. Išreiškė norą modernizuoti kai kuriuos Krašto valdybos veiklos būdus. Jau yra kalbėjęs su nemažai žmonių; sakė, kad dirbs su R. Kučiene ir su B. Jasaitiene, atgaivins Religinį reikalų tarybą, kun. Saulaitis sutiko pirmininkauti. Pranešė, kad yra pakvietęs „Baltic News“ redaktore G. Ambrozaitienę dirbti informacijos anglų kalba tiekimui. Jau yra prašęs, kad „Bridges“ kolektyvas padėtų finansų reikalų tvarkymą sutiko D. Dundziliene. Teigė, kad jam reikia darbininkų, pasirinko savo valdybos išdininką Juozą Luką ir kaip techniška darbininką Petrą Rašką, 25 metų jaunuolį. Skatins ir remti kitų lietuvių organizacijų atliekamus darbus Lietuvai ir jos žmonėms.

Girdėjome Vytauto Kamanto kalbą. Jis šiltai, su šypsena ir humoru padėkojo R. Narušienei už jam darbo pasiūlymą, tarė: „Turit užtikrintas pareigas, nepaisant, kas laimės“. Toliau tęsė sakydamas, kad jo pasisakymai yra surašyti anksčiau išdalintame trejų metų veiklos plano projamoje. Šiame plane pasisakė apie informacinius darbus, apie Lietuvių Chartos vykdymą, apie įvairių tarybų veiklą, finansus, ekonominius reikalus, bendradarbiavimą, paramą ir talką Lietuvai, apie bend-

E. Vodopalienė
(Bus daugiau)

• „Draugas“ yra kaip vynas ir moterys — juo vyresnis, tuo įdomesnis.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą su pristatymu į namus.

AIR CARGO skubiems siuntiniams.

Pervedame pinigus doleriais.

Persiunčiame baldus.

MAISTO SIUNTINIAI

Tinka sveikinimams arba švenčių progai, tik \$29.- Kava tirpi, kava malta, arbata, vaisių koncentratas, sausainiai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai.

Didesnis, su daugiau produktų - \$39.-
55 svarai, įvairaus maisto rinkinys - \$98.-

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją apie maisto siuntinius.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1994 m. rugsėjo mėn. 29 d. 5

Onytės gyvenimo. Prasidėjo finzinais negalavimai ir paralyžiaus pasekmės buvo vis ryškesnės, nors Dalytė, kas sekmdienį atvažiuodama, įvairiais būdais stengėsi skaidrinti Mamytės dienas. Surado gerą moterį iš Lietuvos, kuri labai rūpestingai globojo ligonę iki paskutinių dienų. Š.m. 2 d. užgeso Onytės širdis.

L. Baltrušaitienė

A.†A. ANTANAS VAIČIULIS

Gyveno Čikagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Mirė 1994 m. rugsėjo 26 d., sulaukęs 89 metų.

Gimė Lietuvoje, Raseinių apskrityje, Šiluvos valsčiuje. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: sūnūs — Algimantas, marti Julija; John, marti Aurelija; anūkai: Richard, Anthony, Thomas, Liana Raudienė su vyru Leo ir Ilona bei kiti giminės.

Velionis pašarvotas ketvirtadienį, rugsėjo 29 d. nuo 4 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsėjo 30 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnūs, marčios, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 312-523-0440.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. Dr. LEE BEAMER

Minint mano mylimo Vyro, žuvusio autokatastrofoje 1993 m. spalio 2 d. ir palaidoto Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, mirties sukaktį, šv. Mišios už velionį bus aukojamos š.m. spalio mėn. 1 d. 12 val. John Fisher bažnyčioje, 103 S. Washtenaw, Chicagoje.

Po Mišių — paminklo šventinimas ant Diminskių šeimos sklypo, sekc. 62, bl. 24, skl. 4.

Prašome giminės, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti velionį savo maldoje.

Liūdinti žmona Nijolė Diminskytė Beamer.

A.†A.

Dr. LIUDAI GIRNIUTEI DIRDIENEI

mirus, jos vyrui PETRUI sūnui ALGIUI, broliui VYTAUTUI su žmona JADA, pusseserei dr. BIRUTEI KASAKAITIENEI, svainei GENEI ZUBRIENEI ir kitiems giminėms reiškia giliausią užuojautą

Gyd. Korp! *Fraternitas Lithuanica-Patria*

Iškeliavus Amžinybėn mūsų narei

A.†A.

GENOVAITEI ŠALŪGIENEI

liūdime. Skausmo valandoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą velionės vyrui JUOZUI ir visiems artimiesiems.

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A.

KAZIMIERUI MIKŠIUI

Kanadoje mirus, seseriai ONUTEI ir giminėms Lietuvoje nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Gustonių sodžiaus jaunystės draugai:

Vladas ir Elena Paliulioniai

Vacys Rutkauskas

Elžbieta Gumbaragiene

Jonas ir Bronius Lukoševičiai

Petras ir Irena Beinarauskai

A.†A.

ALDONAI NAUDŽIUVIENEI

iškeliavus Amžinybėn, jos seseriai DALILAI MAC-KIALIENEI reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

St. Peterburgo vaidintojų grupė „Žibintas“

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuviškas jaunimas kviečiamas šį šeštadienį, spalio 1 d., atsilankyti į Akademinių Skautų sąjūdžio Čikagos skyriaus Metinės šventės banketo šokių Condessa del Mar pokylių salėje. Gros „Žaibo“ orkestras. Pradžią 9 val. vak. Informacijai kreiptis į Jūrąte Jankauskaitę, tel. 708-425-8967.

Operos choras ir solistai atliks meninę programą tradiciniame mūsų dainininkų baliuje, kuris bus lapkričio 19 d. Jurgis Vidžiūnas yra to baltiaus rengimo vadovas, todėl jo telefonu prašome užsisakyti sau ir savo prieteliams vietas: 312-767-5609. Jūsų dalyvavimas (su 25 dol. auka) padės mums pastatyti vėl naują operą šį pavasarį.

Prel. Juozas Prunskis, kuris savo aukomis remia daugelį lietuviškųjų institucijų, niekada nepamiršta ir Lietuvių Operos. Jis su laimėjusių bilietų šaknelėmis atsiuntė 225 dol. auką, kad mūsų Opera galėtų išsilaikyti ir toliau tęsti šios rūšies meninę veiklą visu lietuvių garbei.

Stasys Dargis, Oak Lawn, IL, grąžindamas laimėjimo bilietų šakneles, atsiuntė „Draugui“ 90 dol. auką. Kiekviena parama yra labai reikalinga ir įvertinama. Nuosirdžiai dėkojame už mūsų pastangų su pratimą išlaikyti savo laikraštį ir už dovana.



Pirmoji mokslo metų diena Čikagos lit. mokykloje pradėta šv. Mišiomis Jėzuitų koplyčioje. Andrėja Deksnytė priima šv. Komuniją iš mokyklos kapeliono kun. Juozo Vaisnio, SJ.

Nuotr. V. Žukausko

x Pasaulio lietuvių centras ruošia savo tradicinę „Derliaus šventę“ š.m. spalio 8, 7 v.v. Skanus maistas, gerimai, šokiams groja vokiečių orkestras. Kviečiame!

(sk)

x Už a.a. Vincentą Dragūnaitį, 10 metų mirties proga, bus atnašaujamos šv. Mišios spalio mėn. 1 d., 9 val. ryto Jaunimo centro koplyčioje.

(sk)

x TRANSPAK TALPINTUVAI į Lietuvą su siuntiniais siunčiami kas savaitę. Skubieji siuntiniai — air cargo. Pervedami pinigai doleriais. Pasirinkimas maisto siuntinių nuo \$29 iki \$98. **TRANSPAK**, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Dr. Domas ir Jadvyga Giedraičiai, iš Michigan City, IN, atsiuntė \$450 ir nori remti tris Lietuvos našlaičius. Dėkojame tiems dosniams žmonėms. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk)

Auka „Draugo“ paramos fondui— yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

SVEIKINAME!

Nuosirdžiausi sveikinimai „Draugui“ 85-ojo gimtadienio proga! Linkime tolimesnės sėkmės!

Maironio mokyklos administracija,
tėvų komitetas ir mokiniai

DIDYSIS MECENATAS DRAUGO FONDE



Vladas Velža.

Labai malonu girdėti apie turtingų lietuvių skiriamas stambias sumas lietuviškai spaudai svetur išlaikyti. Dar maloniau išgirsti, kad jokių turtų nesukrovęs, agronomas Vladas Velža iš Santa Monica, California, paskyrė Draugo fondo rudens lėšų telkimo vajui 30,000 dolerių „Matching Fund“. Tai bene didžiausia „Draugo“ 85 metų gimtadienio dovana, kurią visų dienraščio skaitytojų pastangomis sugebėjome įnešti į Draugo fondą.

Agronomas Vladas Velža gimė 1908.X.22 Rygoje. Sugrįžęs su tėvais į Lietuvą, 1922 m. baigė Rozalimo vidurinę mokyklą, o 1926 m. Šiaulių gimnaziją. Su 50 litų kišenėje (tėvai daugiau neturėjo) atvykęs į Kauną ir gavęs stipendiją, pradėjo studijas universitete, kurias baigė 1931 m. Dotnuvos Žemės ūkio akademijoje su agronomo diplomu. Iki 1941 m. sovietų okupacijos dirbo rajono agronomu Anykščiuose ir Kretingoje, ten vadovaudamas Žemės ūkio mokyklai. Okupacijų metu dirbo Kaune, Valstybinių ūkių valdyboje. Nuo raudonojo siaubo pabėgęs į

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacija kviečia ir ragina visus savo narius dalyvauti „Marquette Park Security District“ susirinkime šį vakarą, ketvirtadienį, rugsėjo 29 d., 7 val. vak. „Seklyčioje“ (2711 W. 71 St.). Kadangi su apylinkės apsauga miesto savivaldybė vis dėsia, svarbu visiems nariams susirinkime dalyvauti ir pareikšti nuomonę bei pasiūlymus dėl savo gyvenviečių saugumo.

LB Melrose Parko apylinkės gegužinė-Octoberfest sekmadienį, spalio 9 d., ruošia Eagles Hall, 147 Broadway, Melrose Park, IL. Pradžią 1 val. p.p. Visi kviečiami.

x Marcelės Rudaitienės jūros kriauklelių dirbinių paroda Jaunimo centre: penktadienį, rugsėjo 30 d. 7 v.v. — 9 v.v., spalio 1 d., šeštadienį 10 v.v. — 8 v.v., sekmadienį, spalio 2 d. 10 v.v. — 2 v.p. p. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Įėjimas veltui.

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimėjimais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings**, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747.

(sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: **T. Lesniauskienė**, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk)

Vokietiją, su šeima gyveno Kemptene. Atvykęs į JAV, Čikagoje dirbo šlavėju, stogdengiu ir mūriniu. Išėjęs į pensiją, 1973 m. įsijungė į JAV LB veiklą, eidamas pirmininko pareigas Brighton Parko, Marquette Parko ir Santa Monica, CA, apylinkėse. Dirbo BALFe, Lietuvių fonde ir Lietuvių agronomų sąjungos valdyboje. Už dosnumą Vladiui Velžai Draugo fondas giliai dėkingas.

Br. Juodelis

DAIL. NIJOLĖ DIRVIANSKYTĖ ATIDARO ČIURLIONIO GALERIJOS PARODŲ SEZONĄ

Nijolė Dirvianskytė, savamokslė mene, mokslininkė biochemijoje (su daktarės laipsniu), tremtinė Sibire, dabar laikina išeivė Amerikoje. Šiaip Lietuvos pilietė, gyvenanti Vilniuje. Už savo tapybos darbus apdovanota net keliais laureatės vardais bei medaliais: 1985 m. Respublikinėje liaudies meno parodoje, Vilniuje; 1987 m. — Liaudies kūrybos festivalyje Maskvoje; 1993 m. — Respublikiniame policijos konkurse ir Adomo Varno parodoje — konkurse Joniškėje.

Save ji vadina tautodailininke, kuri, tapo. Lietuvoje gyvenantys tautodailininkai suprantami platesne prasme, negu pas mus, Amerikoje. Ten tokiais vadinami ne vien liaudies rūbų, lovatiesių, bei juostų audėjai ar medinių skulptūrėlių drožėjai, bet ir metalo, gintaro, juvelyrikos, tapybos bei kitų technikų savamoksliai menininkai.

Nijolė Dirvianskytė tapyboje ne naujokė. Jos Čiurlionio galerijoje vykstanti paroda — apimanti ankstyvuosius ir vėlesnius jos kūrinius, kurių 14 metų. Ankstyvesnieji — lengvai atpažįjami: ciklas apie verbas. Spalvingos lietuviškos verbos mnichromatiškame fone — ankstyvosios. Vėlesniose atsiranda kitas koloritas, fonas polichromatiškesnis.

Bet svarbiausieji eksponatai — peizažai ir miestovaizdžiai, atlikti primityviajam menui būdinga technika. Nijolė nesivaržo primityviojo arba kitaip lietuviškai vadinamo „naiviojo“ meno etiketę. Čia galima prisiminti, kad primityviuoju menu buvo laikomas XIX š. atkeliavęs į Europą iš Afrikos, Okeanijos ir kitų tolimųjų kraštų liaudies menas, pvz., kaukės, drožiniai, audiniai, kurie sudomino Vakarų Europos meno žinovus ne tik savo primityvumu, bet ir originalumu bei šviežia, iki tol nepastebėta, estetika. Atgijo noras branginti savuosius etnografinius liaudies menininkus. Šis menas padarė didelę įtaką



Maironio liuanistinės m-klos 1993-94 mokslo metų mokiniai.

Nuotr. L. Volodkos

FILATELISTAI VĖL RUOŠIASI PARODAI

Filatelistų draugija „Lietuva“, veikianti Čikagoje nuo 1946 m. (vienas jos steigėjų — Ignas Sakalas, buv. „Draugo“ redaktorius), po poros metų švęs 50 metų sukaktį. Apie šios garbingos sukakties minėjimą jau kalbama dabar, tačiau ne tam dr-jos pirm. Jonas Variakojis rugsėjo 18 d. 2 val. p.p. Jaunimo centre sukvietė valdybos ir rengimo komiteto posėdį, o eiliniam uždaviniui aptarti: artinasi XXV filatelinė paroda, kuri bus spalio 21, 22 ir 23 d. Jaunimo centro apatinėje salėje. Sakau „eiliniam uždaviniui“, nes, jei per 50 metų (dar nepilnų!) jau ruošiamas kas antri dešimt penktoji, tai ir nematavimui aišku, kad tokios parodos, ruošiamos kas antri metai, draugijai pasidaro eiliniu uždaviniu, eiline pareiga, tačiau vis su naujais rūpesčiais, naujais rodiniais...

Kiekvienai parodai stengiamasi rasti pareigingą komitetą pirmininką. Juo šiai parodai pakviestas Liudas Volodka. Drauge su pirmininku jis sudaro rengimo komitetą, į jį pakviestami kiek galima labiau parodų rengime patyrusius narius. Šiais metais komitete dalyvauja A. Beleska, J. Liubinskas, V. Lukoševičius, S. Ivanauskas, J. Masilionis, Pr. Masilionienė, K. Rožanskas ir kiti. Kiekvienai parodai parenkama kokia nors suaktis. Šiemetinė primins 90 m. sukaktį nuo spaudos draudimo panaikinimo ir 200 m. nuo Kosčiuskos sukilimo. Bus išleista atitinkama programa, kurios viršeliui projektą padarė A.

Maironio liuanistinės mokyklos, veikiančios Lemont, IL, mokytojai, mokiniai ir tėvų komitetas ne tik atsiuntė sveikinimą „Draugo“ jubiliejaus proga, bet pridėjo ir 50 dol. auką. Dienraštis „Draugas“ visuomet ypatingai šiltą vietą savo širdyje turi lietuviškam švietimui, todėl su džiaugsmu priimame Maironio mokyklos sveikinimą, o su dėkingumu — paramą lietuviškai spaudai.



Toronto jaunimo ansamblis „Gintaras“, vadovaujamas Ritos ir Juozo Karasieju, yra pasiekęs aukštą lygį tautinių šokių mene. Gintariečiai į Čikagą atvežė tautinių šokių, muzikos ir žodžio pyne „iš močiutės skrynios“. Koncertas įvyks spalio 9 d., sekmadienį, 3 v. p.p. Jaunimo centro salėje.

Beleska, o turiniu rūpinasi dr-jos pirmininkas ir kiti komiteto nariai. Reklamai bus padaryti keli plakatai.

Rodinus rengia vietiniai draugijos nariai, taip pat ir nuolatiniai draugijos parodų dalyviai: iš Kanados — P. Barbatavičius, iš New Yorko — V. Ruzgas ir kiti. Jau sudaryta ir rodinams vertinti komisija.

Parodos proga bus išleista filatelistų vokų. Parodos salėje visas tris dienas veiks JAV Čikagos pašto agentūra, antspauduos vokus. Įsteigti pašto agentūrą draugijai susidaro sunkumų. Paštas, įsteigęs agentūrą, nori, kad būtų perkami pašto ženklai. Lankytojai prašomi parodos metu susidaryti tam tikrą pašto ženklų atsargą, sakysim, kad ir kalėdiniais sveikinimams ar kitiems reikalingas. Kai išperkama nemažai pašto ženklų, kita kartą jie mieliau atvyksta ir mieliau antspauduoja filatelinius vokus. O filatelijoje parodų proga antspauduoti vokai sudaro irgi vertingą rinkinį.

Rodinių tematika bus labai įvairi. Be abejo, gausiausias bus lietuviškųjų pašto ženklų skyrius. Juk nepriklausomoji Lietuva 1918-1940 m. yra išleidusi daugiau kaip 500 pašto ženklų, o dabartinė Lietuva nuo 1990 m. ligi šiol jau 109. Dažniausiai rinkėjai nerodo ištisos rinkinio, o pasirenka kokią temą, ją gražiai išvysto ir apipavidalina, kad, žiūrėdamas parodoje, net stebiesi. O temai išvystyti reikia kartais ilgo laiko ir darbo. Štai dabartinė Lietuva yra išleidusi keletą pašto ženklų su miestų herbais: 1993 m. su Skuodo, Telšiu ir Klaipėdos, o patys pasukutinieji yra išleisti su Pūnios, Alytaus ir Perlojos. Neužtenka parodyti tik vieną pašto ženklą, bet reikia jo ant voko su pirmos dienos antspaudu, su ženklu ant suvenyrinio voko, jei tas ženklas su miesto herbu, ar tas herbas visą laiką toks buvo... Žiūriu į Alytaus herbą ir stebiuos: jis ne toks, koks yra dail. T. Valiaus, ne toks, koks yra T. Navicko „Alytaus“ monografijoje. Taigi, norėdamas išvystyti kokią temą, filatelistas turi daug dirbti. Matom parodoje jo darbo rezultatus, bet nematom jo dėdoto darbo. Matykim, įvertinkim. O kaip matysi ir įvertinsi, jei parodos metu sėdėsi namie, o parodoje neapsilankysi.

Parodos rengėjai laukia lankytojų, tam parodos ruošiamos. Draugijos narių skaičius nėra didelis, filatelijos „sirgalių“ mažai, o norėtųsi ir kitus užkrėsti filatelijos pamėgimu. Kaip iš trumpo epizodėlio matėme, pašto ženklų rinkimas nėra vien tik žaidimas, o ir darbas, ir studija, ir to krašto, kurio pašto ženklus renki, istorija.

Visi kviečiami, visi laukiami spalio 21, 22 ir 23 d. Jaunimo centre.

Juozas Masilionis